

1
01802

LIOTECA

PENTRU TOȚI

ALECSANDRI

POESII

Altele

1881—1888

CU PREFATĂ de I. BIANU

EDITURA LIBRARIEI

LEON ALCALAY

BUCUREȘTI, Calea Victoriei, 37.

Legat 1 leu.

Broșat 60 bani.

www.dacoromanica.ro

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

LITERE, ARTE, ȘTIINȚE —

FIE-CARE NUMER 30 bani

Au apărut:

- 1 **Andersen**, *Povești alese*, cu portret.
- 2 **Marian**, *Păserile noastre și legende lor*.
- 3 **Mihail Zamfirescu**, *Cântece și plângeri*.
- 5 **Herbert Spencer**, *Despre educație*.
- 6 **A. Vlahuță**, *Îcône șterse*, cu portret.
- 7 **Carmen Sylva**, *De prin veacuri*, I.
- 8 **Michelet**, *România, Roma, Piza etc.*
- 9 **Leo Bachelin**, *Castelul Peleş*.
- 10 **T. Maiorescu**, *Nuvele și schițe*.
- 11 **Andrei Theuriet**, *Din Tinerețe*, etc.
- 12 **M. Demetrescu**, *Nuvele*.
- 13 **Duiliu Zamfirescu**, *Nuvele, Romane*.
- 14 **Wilkins**, *Antichitatea romană*.
- 15 **Gr. M. Alexandrescu**, *Proză și poezii*.
- 16 **Anton Pann**, *Povestea vorbiilor*, vol. I.
- 17 **D-na Colomb**, *Istorie*.
- 18 **Dumitru Teleor**, *Schițe umoristice*.
- 19 **Alfred de Musset**, *La ce visează Fetele*.
- 20 **Bolintineanu D.**, *Legende istorice*.
- 21 **Genevraye**, *Ombra*, roman.
- 22 **Maistre Xavier**, *Călătoria împrejurul odăii*.
- 23/24 **P. Bănățeanu**, *Din viața meseriașilor*.
- 25 **Anton Pann**, *Povestea vorbiilor* vol. II.
- 26 **Biografiile oamenilor celebri**.
- 27 **Mahaffy**, *Antichitatea greacă*.
- 28/33 **Crăngă**, *Opere complete*.
- 34 **Ionescu-Gion**, *Istorie*.
- 35 **Dumitru Stăncescu**, *La gura sobei*.
- 36 **Povești de Crăciun**.
- 37 **Radu D. Rosetti**, *Proză și Epigrame*.
- 38 **Goethe**, *Werther*, roman.
- 39 **Anton Pann**, *Povestea vorbiilor*, III (ultim.)
- 40 **Carmen Sylva**, *De prin veacuri*, II (ultim.)
- 41 **Huxley**, *Noțiuni asupra științelor*.
- 42 **Depărățeanu**, *Doruri și amoruri*.
- 43 44 **Adamescu**, *Modele de discursuri române*.
- 45 **Depărățeanu**, *Doruri și amoruri*.
- 46 **Dr. Urechia**, *Bușmanii noștri*.

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

ALECSANDRI

P O E S I I

ALTELE

1881—1888

CU PREFAȚĂ DE I. BIANU

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI LEON ALCALAY

No. 37. — CALEA VICTORIEI. — No. 37.

(SUB HOTEL BULEVARD)

www.dacoromanica.ro

Înstitutul de arte grafice „Eminescu“
BULEVARDUL ELISABETA, 6.

P R E F A Ț Ă

Scrierile lui Alecsandri nu au fost până acum publicate într'o ediție populară; din această cauză ele au fost cunoscute mai mult în clasa mai cultă și mai bogată a neamului nostru.

În masa cea mare a poporului, între modeștii lui știutori de carte, între preoți și învățători, între ostași și săteni Alecsandri este cunoscut mai mult din nume: numai foarte puține din scrierile lui sînt cunoscute mai ales de prin cărțile de cetire ale școalelor primare.

Cel puțin acum, când a unsprezecea toamnă și-a cernut frunzele veștede și a acoperit cu ele mormîntul de la Mircești, în care se odihnesc ră-mășițele pămîntești ale dulcelui cîntăreț al Românilor, a sosit timpul ca scrierile marelui nostru poet național să fie publicate într'o ediție populară, care să poată ușor străbate până la cei mai modești dar și cei mai numeroși cetitori români.

„Biblioteca pentru toți“, trecută în editura librăriei Leon Alcalay, și-a reînceput întrerupta ei dezvoltare prin publicarea scrierilor lui Alecsandri în broșuri. Fie-care broșură cuprinde o singura scriere saă mai multe de același fel.

Sub denumirea „Altele“, am adunat eu, în edițiunea Poesiilor lui Alecsandri publicată la 1896 de librăria Socec, 59 poesii, cărți nu se cuprindeau în volumele tipărite chiar sub îngrijirea autorului la 1875 și la 1880.

Câteva din aceste poesii au fost publicate în Convorbiri literare, de unde au fost reproduse; cele mai multe însă s'au tipărit la 1896 pentru întâia oară după chiar manuscriptele autorului.

Aceste poesii au fost scrise — probabil toate, sau aproape — în anii 1881 1888, sînt adecă compunerile perioadei celei din urmă a activității literare a Marelui Poet.

Cele mai multe amintesc petrecerea Poetului lînga Familia Regală în Castelul Peleş; altele amintesc iarăși relațiunile lui eu Felibrii din Provența în urma premierii la Montpellier a Cîntului Gintei Latine; vre-o trei au fost scrise cu ocasiunea sfințirii restauratei biserici dela Curtea-de-Argeș; câteva în sfîrșit, au fost scrise

„Pe albumul“ Doamnelor și Domnișoarelor, la ale căror drăgălașe și stăruitoare dorințe nu poate să nu se supună adese ori un poet amabil și galant, cum era Alecsandri.

I. Bianu.

Noemvrie, 1900.

I.

10 MAIÜ 1881.

In viața mea avut-am un dor ș'un vis de-acele
Ce poartă pe-a lor aripă resfrângere de stele,
Un vis frumos ca dorul ce naște dintr'un vis.
Prin umbră de-abie ochiul țintit îl întrevede
Și mintea nu'ndrăznește în el a se încrede...
Dar iată!... Azi în soare el sborul și-aă deschis!

Priviți! Această țeară, de alte țări uitată,
Avea asemănare cu-o ramură uscată,
Ce-o duce pe-a lui valuri torentul Dunărean.
Uimit de trista-î soartă, eu o priviam cu jale
Și-î tot ziceam: „Ah! cine te va opri din cale
„Pân'a nu fi 'nghițită de-al mărilor noean?

„Răspunde, creanga mică, din care arbur mare
„Te-a rupt cumplitul Crivăț cu aspra lui suflare
„Și te-a svîrlit departe de trunchiul părintesc?
„Cuprinsu-te-a în ghiare un vultur gol pe frunte?
„Făcut-a el cu tine un cuib în vîrf de munte?
„Saă fost-ai tu atinsă de fulgerul cerese?

„Mergi unde? vii de unde? și care-î al tău nume?
„Mai simți în tine viață, saă moartă ești pe lume?
„Mai este pentru tine un viitor ascuns?...“
O! stranie minune!... Cea ramură 'necată
Din turburele spume s'a ridicat de-odată
Și falnic peste valuri, ea astfel mî-a răspuns:

„Poete! nu mă plînge, n'ai grijă de-a mea soartă.
„Plutind, privesc eu cerul, și prin deschisa-î poartă

„Zăresc planând de-asupra-mă o rază din altar.
„Mulți au făcut cercare din cale-a mă culege,
„Dar n’au putut s’atingă odrasla unui Rege,
„Căci Rege e stejarul și-s viță de stejar !

„Pe malul României voiă prinde rădăcină,
„Ș’oiă crește în putere, și fruntea mea senină
„Va trece către soare prin nori dușmănești.
„Gigant voiă fi, cu fală privind peste-orizonuri.
„Eă port în sinu-mă lemnul din care se fac
tronuri
„Și arme de isbândă și sceptri ’mpărătești !“

Aă zis! Și creanga vie crescând, mândră coloană,
Nălând până la ceruri frunzoasa lui coroană
Sub care lumă voioase găsiaă un adăpost.
Ah! cine-ar puteă crede și cine-ar puteă spune
Cum astă luminoasă, gigantică minune,
Aă devenit ce este din ceea ce aă fost.

Așa, tu Românie, tu țeară mult iubită,
De soarta ți cruntă, oarbă, mulți secolă prigonită,
Aă re’nviat puternic, în clipă, glorios.
Pe când păreaă menită a pere din lumină,

Tu ți-ai adus aminte de mama ta Latină
Ș'ai scuturat trecutul amar întunecos.

Ai fost, vai! prinsă 'n luptă cu moartea nemiloasă,
Dar smuls-ai tu din mâna-î a sa cuplită coasă
Și ai cules din cale funebrul siminoc.
Acum ți-e calea largă și larg ți-e viitorul!
Pe ori-ce 'mpedecare tu pui acum piciorul
Și treci tot înainte, strigând la lume : „Loc!

„Loc celui ce se simte de viață 'mpărătească!
„Loc celui cu menire în glorie să crească!
„Loc sufletului tare ! loc brațului viteaz !
„Cine-aū domnit pe-o lume, fie 'n mormînt, nu
moare.
„Un soare ce declină, din nou renaște soare.
„În somn adânc de moarte e sufletul măi treaz !“

O ! țeară de mari fapte, ce porți un nume mare!
Pe margine de groapă redevenind măi tare,
Ai provocat destinul și l'ai înfrînt pe el.
Și azi învingătoare ca 'n timpii de-altă dată,
Tu însăși, tu regină, acum neatîrnată,
Depui pe a ta frunte coroana de oțel.

Onor, mărire, fală, și viață, și tărie
Să fie a ta parte în secol, Românie.
Oțelul din coroană cu glorie-î bătut.
În taină ajutată de sacra prevedință,
Orî-care fapte grele păreau cu neputință
Tu le-ai dorit pe toate, pe toate le-ai putut!

Frumos, sublim spectacol e 'n fața omenirei,
Când un popor se 'ntoarce din marginea peirei
Și pasă plin de zile pe câmpul strămoșesc,
Când el își face-o armă din lantul de-apăsare
Și 'n foc redobândește a lui ne-afirinare,
Ștopită și plătită cu sânge vitejesc!

Mult scumpă, luminoasă, și vie și ferice
E ziua când poporul se simte 'n drept de-a zice,
C'aũ fost privit în față de însuși Dumnezeu.
Ferice de tot omul, a cărui scurtă viață
Se leagă cu vecia prin astă zi măreață,
Ca prin o cingătoare de vesel curcubeu!

Săltați în pepturi inimă cū-o mândră exaltare!
Tunați, viteze tunuri, lungi salve de serbare!

Mișcați a voastre coame, vechi codri de pe plaiu !
Azi Patria Română apare triumfală,
Purtând cu maestate Coroana ei Regală
Și falnica chlamidă a soarelui din Mai !

Mircești, 10 Mai, 188 .

II

IMNUL COROANEI

I.

De secolî dispărută în noaptea neguroasă
Tu azi aparî la lume, Coroană maiestoasă,
Cu opt regeşti floroane, însemn neperitor
De glorie, mărire, tărie şi onor.

CHOR

In veci mărire ție,
Coroană triumfală!
Românul te salută
Cu dragoste şi fală.

II.

Prin foc ai fost purtată de Timp, al lumei faur,
Intr'un oțel rășboinic schimbând anticu-ți aur.
Cât soarele de 'naltă, lucindă cât și el,
Trăiasc'a ta splendoare vărsată în oțel.

CHOR

În veci mărire ție,
Coroană triumfală!
Azi lumea te salută
Cu dragoste și fală.

III.

O! zi solemnă, sacră! O! zi de neuitare!
Viteaza Românie în mândra-î ne-atîrnare
Pe sine se 'ncoroană cu brațu-î glorios
Și 'n ochi-î viitorul resplendă radios.

CHOR

În veci mărire ție,
Coroană triumfală!
Azi cerul te salută
Cu dragoste și fală.

Mircești, Mai 1881.

III

DUPĂ DOI SECOLI

VIS DE EARNA

—

I.

Revin uimit din lumea fantasticelor visuri,
Prin care omul pasă cu vecinice mirări,
Sburând pe nori de aur, călcând pe-albastre mări,
Pe fire de paingen, trecând adânci abisuri
Ș'oprindu-se din cale pe culmi de paradisuri,
Cuprins de incântare, pătruns de 'nflorări,

II.

Revin din lumea neagră pe fata lumei albe
Ș'aduc o feerie de strani amintiri.
În ochi-mi scântează un roi de năluciri,
Nălțându-se la ceruri pe-o raz'a lumei dalbe,
Și stele, care pleacă de sus ca niște salbe,
Căzând pe flori sub forme de zine cu iubiri.

III.

Pe când perdut aice în mare de zăpadă
Priviam prin geamul rece cum viscolă sub cer
Și cum văzduhul pare că tremură de ger,
Un dulce somn pe mine căzù ca pe o pradă,
Și 'ntrezării de-odată a basmelor grămada
Ce 'n lumea nevezută ascund a lor mister.

IV

Vezuî ce nu există când ochiul e deschis,
Poemele de leagăn, minuni ce le crează
Inchipuirea albă de prunc, care visează
În cântecul de mamă, sub blândul ei suris,
Vezuî ce în trezile nu vrea omul să crează...
Vezuî eternitatea în clipa unui vis...

V.

Păreà, după doi secolî, că mă născusem iară !
Om nou, cu neștiință de timpul dispărut,
Făr'a simți pe umeri a vremei grea povară.
Eram în faptul vieții, înamorat de țeară,
De tot ce-î mare, falnic, frumos, necunoscut.

VI.

Pe poalele Sinaii mergînd, mă rătăcisem,
Atras tot înainte de-un farmec fioros
În umbra tupilată sub codru maiestos.
Pe-o culme 'n discul lunei o fantasmă zărisem,
Și plin de-ademenire în față me oprisem
C'un vechiu castel, pe care sta Timpul nemilos.

VII.

Pustiū erà castelul, dar zîna legendară
Spuneà de-un Domn, cefalnic din paloșu-î vasal
Știū să-și fac'un sceptru neatîrnat, Regal,
Și falnic să se urce pe a mărirei scară.
El a clădit această zidire solitară
Și de vecin ales-aū Buceciul colosal,

VIII.

Pe vremea-î glorioasă, castelul plin de viață
Eră locaș feeric de vesele serbări,
De oaspeți mari, de inimă cu nalte aspirări,
De tot ce luminează o epocă măreață.
Acum pe dînsul zace a secolelor ceață
Și edera-l cuprinde cū-a sale 'mbrățișări.

IX.

Versă pe arbori luna o undă de lumină,
Ce pintre frunzi de-alungul ca ploaea lunecă
Și cu tăcuta noapte tăcut s'amestecă.
De-o liniște temple natura eră plină
Și numai viul Peleş, pe apa-î cristalină
Cărând scânteii de aur, la vale se mișcă.

X.

Păreaŭ căzuți în visuri adânci. Absorbitoare
Buceciul, care poartă un horbôt lung de nori,
Și stâncile atinse de fulgeri trăsnetori,
Și brazil duși pe gânduri sub luna gânditoare,
Bêtrâni giganți, vechi marturi a lunei trecătoare,
Frați respectați de Timpul cu pași distrugători.

XI.

Perduta-mi cugetare în spațiul aiuririi
De ceruri și pământuri aripele-și loviă.
Priviam ținut la lume, și lumea se priviă
În ochii mei, mărită prin vîlu 'nchipuirii.
Eram vrăjit!.. De-odată, sub farmecul vrăjirii,
În turn, la o fereastră, o umbră se iviă,

XII.

Plăpîndă, gracioasă, finț'aeriană !
Purtă un nimf de stele pe pîru-î unduioș
Și haînă argintie pe umîru-î frumos.
Melancolia dulce, nocturnă suverană,
Pe gura ei cu zîmbet lipind buza-î profană,
Stinsese veselie-î de cuib armonios.

XIII.

Cu fruntea rezămată pe mînă, la fereastră,
Priviă cu jale lungă, cu dor nemărginit
La cerul fără margini de doruri locuit.
Și vîzul ei, cu sborul de pasîre măiastră,
Urmă pe sub luceferi o flacără albastră,
O aripă, un suflet, copilul ei iubit.

XIV.

Duioasa contemplaie!... Din plaiul de vecie
Părea c'aşteaptă 'ntorsul acelei scumpi minui
Căci o chemă la sînu-ı cu blânde rugaciun ,
Pe faţa-ı coperită de-o jale amărie,
O lacrima ferbinte curgea, opală vie...
Atunci se 'ntinse-un nîour în dreptul albei luni.

XV.

O clipă de 'ntuneric şi lumea părû moarta!
Iar umbra şovăinda cu tainice mişcări
Trecû prin săli deşarte, se pogorî pe scări
Şi se opri măreaţa sub o înalta poartă;
Apoi, luând o liră, condusă de-a Eı soartă,
Se afundă în codrul adînc, fără cărări.

XVI.

Pe loc d'un stîniû freamet toţi braziî resunara,
Plecând ale lor virfurî cu drag în faţa Eı,
Şi miî de ochî în noapte lucira de scînteı,
Şi munţiî ca s'o vadă în zare se 'nălţară,
Ş'a Peleşului unde prin stîncı se alinară,
Legând a sale malurî cu punţi de curcubeı.

XVII.

Și Ea mergea ca gândul ce-și caută norocul,
Părându-mi că vinează sub brazii înclinați
Iubite suvenire din timpii depărtați;
Dar pe această lume acum nu-și află locul.
Steluțele clipinde cu drag își versaū focul
În ochii săi albastri de dor iluminați.

XVIII.

Mergea ca o nălucă ce știe a sa cale
La *Stânca locuită de zîne aurite*,
Și sta ca să asculte a lor dulci armonii.
Apoi sus pe *Cascade*, plecă încet din vale
Și Peleşul ferice opriă undele sale
Sub albele-i picioare cu tălpi trandafirii.

XIX.

Mergea în *Rațul Doamnei*, lipit de-o naltă
stâncă,
Și dispărea în crânguri, și iarăși apărea.
Apoi sus, în *Poeană*, uimită se opriă,
În patru orizonuri cătând să vadă încă
O lume dispărută în noaptea cea adâncă...
Dar numai munți și codri pustii întrezăria!

XX.

Poeana erà plină de flori, de fragi, de plânte,
Ce fie-care 'n frunte-î un diamant purtà.
O peatră solitară pe plaiu se arètã.
Acolo stăteà umbra și începeà să cânte,
Cu taînice cuvinte trecutul să descânte,
Și 'n glasul Ei Tăcerea din somn se deșteptã.

XXI.

Pe lira sa germană, în limba armoniei,
Ea spuse pe rînd *basmul din vârful cel cu dor*
Ș'a *Muzei dela Lesbos*, duîos, cumplit amor,
Ș'anticele legende lui *Dan*, a *Ciocârliei*,
Iohova, *Vrăjitoarea*, minuni a poeziei,
Cu sbor înalt, cu farmec plăcut, învingător.

XXII.

Iar vechile fantasme de lira ei trezite
Eșiau prin pâcla deasă a tristelor uitări,
În juru-î stînd mirate de-a lor redeșteptări,
Și plăurile nalte, ca dinsele uîmate,
Sub vîlul de trei secolî păreau întinerite
Sub strania magie a magiceî cîntări.

XXIII.

De-odată cântăreața ce-ascunde al ei nume
Lasă să cadă lira cuprinsă de flori!

— Ah! Cine-î? — se'ntrebară și munți, și brazi,
și flori.

— E Carmem Sylva, — zise un mare glas din lume,
Atunci luciră 'n zare a zilei roze spume
Și visul meu și umbre se contopiră 'n zori.

.

XXIV.

Ce-a povestii prin seculi Legenda viitoare
De Doamna, de Regina, cu geniul divin,
Crescut spre nemurire pe-al României sin?
Imaginea-î măreață va fi inspirătoare
De basme și poeme frumoase 'ncântătoare
Ce s'or purtă de valuri pe Dunărea și Rin!

Mircești, Ianuar 1891.

IV

CUVINTE ADAPTATE . . .
PE IMNUL NAȚIONAL.

I

Țrăească Regele
In pace și onor,
De țară iubitor
Și-apărător de țeară!
Fie Domn glorios
Peste noi;
Fie 'n veci norocos
La rășboi.
O! Doamne sfinte
Ceresc părinie
Susține cū-a ta mână
Coroana Română.

II.

Trăiască Patria
Cât soarele ceresc,
Raiu dulce, românesc,
Ce poart'un mare nume!
Fie 'n veci el ferit
De nevoi!
Fie 'n veci locuit
De eroi!
O! Doamne sfinte
Ceresc părinte!
Intinde-a ta mână
Pe țeara română!

V

REGINA SYLVA⁽¹⁾

Regina Sylva-î¹ suferindă,
Durerea 'n ochi-î se oglindă,
Dar ei nu perd seninul lor.
Regina zace 'n insomnie
Și gura-î, cuib de armonie,
Durerii zice 'ncetișor :
„Așterne-te drumului,
„Ca și earba câmpului
„La suflarea vîntului.“

1) Compus în timpul boalei Reginei, care în mijlocul suferințelor sale, declamă versurile populare : „Așterne-te drumului“ etc.

Durerea pleacă întristată !
 Pe loc Reginei se arată
 Un plaiu întins, un cer deschis.
 Frumoasa ei închipuire
 Din aripi bate cu grăbire
 La glasul blând, care i-a zis :
 „Așterne-te drumului,
 „Ca și earba câmpului
 „La suflarea vântului.“

O! sburătoare, du-te 'n soare
 Și ad'aici a zînei floare, (1)
 Ce are graiul și cântă lin.
 Ea cu Regina să se vază,
 La căpătăiul să-i stea de pază,
 Să zică orî și căruî chin :
 „Așterne-te drumului,
 „Ca și earba câmpului
 „La suflarea vântului.“

1881.

1) Floarea năsdărană, care cântă în cosița Elenei Cosin zene.

VI

MARGĂRITA

Margărita dela Rajă
A venit în zi de Maiă
Lumea 'ntreagă s'o admire.
Ea de sus s'a pogorît,
Ca un oaspe mult iubit,
Ca a cerului zîmbire.

Unii zic că-î îngerel,
Alții că-î un fluturel,

Toți că-î o minune rară!
Eu, bunicul ei bătrân,
Când o vîd, în al meu sîn
Rîde dulcea primăvară.

Și precum p'un vechiu ștejar
Frunzele 'n April apar
Pline de cântări voioase,
Naște 'n sufletu-mi răpit
Un chor scump și înflorit
De-amintiri armonioase.

Măgarita 'n calea ei
A călcat pe curcubeî
Ș'a scăldat, surîzetoare,
Ochii seî în flori de în,
Fața 'n albul unui crin,
Peru 'n razele de soare.

Și pășind pe verde șes..
Cu gurița-î a cules
O căpșună rosalie.
Și din aerul curat
Cu resuflul a furat
Dulce glas de ciocârlie.

Trece noapte, trece zi !
În curând ne vom trezi
Că-o frumoasă fată mare,
Printre fete strălucind
Și prin lume răspândind
O ne 'nvinsă fermecare,

La ivirea ei, pe loc,
Făcând visuri de noroc,
Multe inimi aș să bată,
Multe lacrimi de dor,
Multe versuri de amor
A să 'nspire juna fată.

Iar părinții săi iubiți
Fi-vor mândri, fericiți
De-a ei tinăreă splendoare,
Precum cerul e de zori,
Ca pământul de-a lui flori
Și ca ziua de-al ei soare.

1881

VII

HORA DOBROGEANĂ

Dobrogean, scăldat în soare
Și în marea mișcătoare,
Mă simțiam de jale plin,
Căci pe lume-eram strein.

Dar de când s'a făcut iară
Țeara mea, română țeară,
Ceru-mă pare mai senin,
Viața-mă pare fără chin.

Marea neagră se 'nălbește,
Saltul ei se înblânzește,
Dunărea cu al ei val
Face pod din mal în mal.

Tinde-acum frățească mână
Peste Dunărea română,
Mei, bădiță din Carpați
Și din câmpii cei bogăți,

Ca să vadă lumea 'ntreagă
Hora strînsă care leagă
Pe Munteni, pe Moldoveni
Intr'un snop cu Dobrogeni.

Vom avea noi de mirese
Ale țerei florî alese;
Vom avea de lăutari
Ale mării, valuri mari.

Și la horă vor fi față
Prin a timpurilor ceață,
Imperații frați Assani
De pe culmea din Balcani.

1881.

VIII

E R I N ⁽¹⁾

DEDICATĂ D-LUI WILLIAM C. BONAPARTE-WYSE⁽²⁾

(*Monor of St. John, Waterford, Irlanda*)

Erin, pe câmpia î verde,
Lasă ochii a se perde
Că-al său gând posomerit.
Ea își scaldă capu 'n soare,
Pieptu 'n vînt, ș'a ei picioare
Intr'un lac neliniștit.

(1) *Erin* numele Irlandei.

(2) Celebru poet irlandez și tot-odată poet superior provensal; autor al unui volum intitulat „*Li parpaïoux blu*” (Fluturii albastri).

Lacu-î zice : „Vrei, iubită,
„Să duci viață fericită
„Pe-al meu sîn de dor uimit?“
— „Nu-mî convine, ea rîspunde,
„Traiû îngust pe-a tale unde..
„Sînul tîu e mîrginit.“

Soarele lucind fî zice :
„Erin, vrei să fîi feric
„Pe-al meu car cu mine sus?“
— „Nu!... ea spune, nu-mî convine
„Traiû ceresc să duc cu tine..
„Ziua ta e cu apus!“

Vîntul strigă 'n depărtare ;
„Vrei de lume să ai parte ?
„Stavilî n'am în sborul meu.
„Eû m'avînt în libertate!
„Vrei să fîu cu tine frate?“
Erin falnic strigă : — „Vreû!“

Martie, 1881.

IX
PE ALBUMUL
DOAMNEI V. BOERESCU (1)

Spre orizonul depărtat
Privesc visând neîncetat,
In zilele de primăvară.
Cu ochii vreă ca să pătrund
Misterul sacru și profund
Ce stă ascuns din lume-afară,

(1) In manuscrisul autorului intitulată : „R. S. V. P. Doamnei V. Boerescu.”

Atras de-un farmec neînvins,
Purtat de dorul meu aprins,
Mă rătăcesc prin țări frumoase,
Și vęd sub ceruri azurii
Trecând pe nourii argintii
Un zbor de zîne radioase.

Vęd marea 'ntins'a cărei val
E limpede ca un cristal
Și 'n fundul lunei se lovește
De-un plaiu floriu, necunoscut,
In care, lucru necrezut!
Amorul vecinic înflorește.

Apoi verzi insule mi-apar,
Cu maluri de mărăgăitar
Și cu poene 'ncântătoare.
Prin aer cāntă ciocârlii
Și trece-un roiu de colibrii,
Ca petre scumpe sburătoare.

Iar pe sub paltini nali, frunzoși,
Vęd ochi de tigri scānteioși

Și ochi dulci, galeși de gazele.
Dar mai puternic mă uimesc
Doi ochi mari, negri, ce lucesc
Ca doi luceferi pîntr' stele.

Când soarele-î pe asfințit,
În ei găsește-un cuib dorit,
În ei se culcă și s'ascunde;
Apoi, când pleacă despre zori,
El îi prefăce 'n negri sorî,
Plinî de-o lumină ce pătrunde.

A cui să fie pe pămînt
Acele vii minuni, ce sînt
De toți privite cû-admirare?
Mult aș dori, dacă ați vrea,
Ca să răspundeți, Doamna mea,
L'această simplă întrebare.

București, 1881.

X

PUH' CLOȘTII (4)

In Cișmegiul verde, brânduși de primăvară,
Sub chipuri drăgălașe de vesele copile,
Apar ca niște zâne din lumea legendară,
Ce morților din groapă ar ști să dea zile.

Rîzînd, ele ~~vînd~~ ~~șuicaș~~ dar aspra-băutură
Devine-un nectar dulce sub dulcea lor privire.
Ferice care soarbe măcar o picătură,
Pe care-a dismerdat-o o gingașă zîmbire !

(1) Versuri scrise în grava, cu ocasiunea serbărei din Cișmegiū în folosul incendiatilor din Focșani.

Priviți! Ele se mișcă în raze vii de soare,
Inveselind chiar cerul cu fapta lor cea bună,
Căci ele-s puî de cloșcă, miloase, 'ndurătoare,
Și sfinta Caritate în juru-î le adună.

Rămâne 'n admîrare orî-cine le privește,
Odrasle-a Romîniei cu grațioase daruri,
Blînzî îngerî care vesel, cînd lumea pătîmește,
Revars'o rouă lină pe trista omenirc.

Zîmbiți, copile scumpe, acelor arși de focuri.
Zîmbirea virginală e un ceresc tesaur,
Voi știți a scoate mană din rîsete și jocuri
Și țuica s'o prefaceți în ploae chiar de aur...

Din crengi o păsărică măestră zice: „Oare
„Voi, care stingeți focul din suflete cu chinuri,
„Gîndit-ați vreo dată ce flacări arzătoare
„Curînd o să aprindeți în a junimei sînurî?”

Dar fie ce-a fi, lumea v'admîră, mult fericite...
Prin voi, de cruda soartă sîrmanului nu-î pasă,
Și-orî-cine bea o țuică din mîna voastră zice:
„A! de-aș avea o cloșcă și puî ca voi în casă!”

Mircești. 1882.

XI

PE ALBUMUL

PRINCESEI MARIA STIRBEI

In Asia văzut-am pe-o apă curgătoare
O lebadă frumoasă plutind, albind la soare,
Că-aripele umflate de-un vînt răcoritor,
Ca pânzele rotunde ale-unui vas ușor.

Părea chiar o amforă scăpată 'n apa vie
De Hebe, care varsă 'n ceruri ambrosie,
Și gâtul-i ca o toartă de-argint se rotunziă,
Când lebăda la umbră pe pept se neteziă,

Ea se ştia pe sine divină şi frumoasă
De când s'ascunse Joe în forma-î graţioasă,
Şi lina-î lunecare cu nobile mişcări
Răaminteă de timpii anticelor crezări.

Dar culmea 'mpodobirei şi splendida-î coronă
Eraū cinci puî ca dînsa, născuţi în nalta zonă,
Părënd fieşte-care un alb mărgăritar
Din salba Afroditei căzut ca un scump dar.

Princesă, când ferice te-am întălnit în lume
Că-a tale copilite, minunî cu dulce nume,
Găndirea mea sburat-aū în ţara de maşii,
In Asia, cuib verde de lebede-argintii.

Şi-am zis : între poeţii, ce gloria vinează
Şi imnuri numeroase pe liră întonează,
Şi tu al poesiei porţi falnic diadem,
Tu ce-aî făcut în lume un mult frumos poem.

Poem în cinci tablouri măestru 'mpodobite,
Cu ochi divini, cu graiuri cereşti şi mult iubite,
Cu toată fărmecearea înaltei poezii,
Ce morţilor dă viaţă şi suflet celor vii.

Bucureşti, 1882

XII

S O N E T

TRIMIS REGINEI SPRE MULȚUMIRE PENTRU MAESTRA ȘA
LUCRARE ARTISTICĂ PE PERGAMENT:
CONCERTUL ÎN LUNCĂ ILUSTRAT

Arătat-am Luncii lucrarea de zîină,
Prin care concertu-î l'ai înnemurit,
Și ca'ntr'o oglindă scăldată 'n lumină
Lunca radioasă cu drag s'aû privit.

Frunzele mișcate de-adiere lină,
Oaspeții săi veseli, dar cu glas uimit,
Florile-î cu gura de miresme plină,
Pân' și macul însuși din greu somn trezit,

Mă 'ntrebară 'n freamăt, vroind a le spune :
„Cine-aă putut face splendida minune,
„Ce pe noi ne duce sus în cer deschis ?“

Le-am spus : „E Regina ! mândra țesetoare
„De raze de lună cu raze de soare,
„În care Ea prinde ce-î trece prin vis ?“

Mircești, 1882.

XIII

CÂNTECUL LUI NOE JUNIOR

Frunză verde de scumpie !
M'am născut sub crengi de nuc,
Între doi butuci de vie
Și 'n cântarea unui cuț.
Mana ce-mi căzù pe gură,
Când pe lume m'am trezit,
Fost-a dulcea picătură
Din un strugur aurit.

Frunză verde de cicoare !
Cât am fost pîntre copii,
Mă 'ngânaî voîos la soare
Cu voîoase cîocârliî.
După ce-am mai prins la zile,
Începuî de-a alergă
După sprintene copile
Şi cu ele-a mă 'ngână.

Frunză verde de sulcină !
Multe-am prins din ele 'n sbor,
Dar n'a fost din a mea vină,
Ci mai mult din vina lor.
Căci guriţa lor nu tace
Şi-ochiî lor cei plîni de foc
Zic: „Şezi bine, nu-mî da pace,
„Fugi în colo, stai pe loc.“

Frunză verde de fetică !
Nalt crescut-am cât un plop,
Fără grijă, fără frică
De cutremur şi potop.
Eu nu ştiu de sînt pe lume
Alte lacrimi care curg,
Decît cele ce fac spume
Şi din struguri dulci se scurg.

Frunză verde de scumpie!
Dee Domnul ca să mor
Între doi butuci de vie
Sub un soare zîmbitor;
Treî mîerluște 'n patrafire
Să ceteasc' al meu prohod
Și să-mî dee 'mpărtășire
Dintr'al viei dulce rod.

Sinaia, 1882.

XIV

POETULUI MISTRAL.

Doî Mistrali in lume sînt.
Unul cîntă
Şi încântă
Ca o harpă dulce 'n vînt.
Altul muge
Şi distruge
Tot ce-atinge pre pămînt.

Unul face cū-al sēū graiū
Să 'nverzească,
Să 'nflorească
Pomī și inimī ca în raiū.
Altul trece
Crunt și rece;
Seacă inimī, seacă plaiū.

Când Mistralul cel dușman
Suflă, sboară
Și omoară
Tot ce cauți în liman,
Mergī, grăbește
De găsește
Pe Mistral de la Mailan.

Și poet de vreī să sīi,
Fă la soare
Vinătoare
Prin Alpiile-albăstrīi,
Și-o primblare
Lin, pe mare,
Printre *Insule-aurīi*.

Iar de vreî pe verde mal
Să ducî viață
Cu dulceată,
Dee-ți Domnul mândru cal
Și-o iubită
Inzeită,
Ca Mireia lui Mistral.

Maillane, 1882.

XV

B R I N D

Sub cerul splendid al Provenții,
Eă, cântăreț din răsărit,
La voi, maestri ai cadenții,
Vin și vă zic : Bine-am găsit !

Vin de departe, mult, departe,
Atras de-al vostru vesel chor,
Să cânt cu voi și să ieș parte
L'această curte de amor.

Sufletul meu e ca o mare
Ce oglindează 'n al ei sîn,
Că-o lină, lină legănare,
Al cerului întreg senin.

Ah! de ce n'am în astă oră
Al mării ritmu triumfal,
Să cânt pe nobila Izoră ⁽¹⁾
Cu graiul dulce provençal.

Să celebrez, precum îmi place,
Mănosul plaiu, unde răsar
Maslinul iubitor de pace
Și falnicul viteaz stejar.

O! plaiu iubit, o! cuib de soare,
Tu mă pătrunzi de dulci flori,
Căci nu cunoști altă ninsoare
Decât cea de fulgi de flori.

1) Clémence Izaure, fondatrice des Jeux Floraux à Toulouse.

Ca mult poetica Valcluză
Răsun' al tău poetic grai;
Orî-cine poate să-l auză,
Aude ca prin vis de rai,

Cântând Mireio zîmbitoare
Cu versu-î gingaş, virginal,
Căci tu eşti țeara 'ncântătoare,
Căci tu eşti țeara lui Mistral.

Eă am plecat în lungă cale,
Pe urma soarelui ceresc,
Să fur din focurile sale
O rază ca să 'ntineresc,

Dar am zărit a ta zîmbire,
Provență, și am stat pe loc,
Căci raza din a ta ochire
E pentru mine mai cu foc,

Cu tot ce am mai bun în mine,
Cu al meu suflet iubitor,
V'aduc urările de bine
Ale Românului popor.
www.dacoromanica.ro

Felibri, fiî ai poesiei,
Iubiţi, cântaţi armonios,
Vă 'nchin acest bri d al frăţiei
Sub al Provenţei eer frumos.

Montpellier, 1882.

XVI

PATRU REGINI

— CITIT LA ADUNAREA LITERARĂ DIN ALBY —

Patru surori de nalt renume,
Regini cerești cu semne 'n frunte,
Afi fie-care 'n astă lume
Un tron înalt pe-un vîrf de munte.

Una-î ardentă și măreață,
Una-î avută, generoasă,
Una e dulce cîntăreată,
Una mai mică și frumoasă.

*

Ele se țin cu drag de mână.
Soarele stă să le privească,
Căci fie-care-î o stăpână,
Fiind de viță 'mpărătească.

Cele mai mari trei suverane,
Cu sorioara lor mezină
Preschimbă 'n patru limbi romane
Vorbire de iubire plină.

Ele zic: „Scumpă Românie !
„Mult ai fost tu de noi depare,
„Iară de-acum pe vecinicie
„Nimic nu poate-a ne desparte.

„Având tus-patru o menire,
„Sub cer de-acum pe tot-deauna
„Vom face 'n vecinică unire
„Din patru inimi numai una!“

Priviți ! Pământu 'ntreg tresare !
Carpați și Alpi cu fruntea naltă,
Și Pirenei dau o strigare
Cu Apeninî de la olaltă ;

„Traeasca Spania mareața,
„Și Franța mare, generoasă.
„Italia, dulce cântăreață
„Și România cea frumoasă ! “

1882.

XVII

VERSURI IMPROVISATE

LA FORCALQUIER

CU OCAZIUNEA PUNEREI CELEI ÎNTÂI PETRE
A UNUI VIADUC.

Te 'nalță, viaduce, s'aducă în acest loc,
Din patru părți a lumei, averi, lumină, noroc,
Și-a tale nalte arcuri întindă-se departe,
Să întrunească frații ce soarta'ncă despărte.

1882.

XVIII

FELIBRULUI LOUIS ROUMIEUX

RĂSPUNS LA SONETUL SĂU GRAVAT PE STATUETA CALIOPEI
OPERITĂ MIE LA BANCHETUL DE LA MONTPELLIER.

I

Călcăt-am multe țări pe lume,
Conduc de-o strălucindă stea,
Ca să gădesc, să văd anume
Odrasle mari de ginta mea,

Dar m'am grăbit prin ele-a trece,
Căci mă simțeam de tot strein,
Și sufletu-mi rămâneă rece,
Rece și mut în al meu sin.

Sub un butuc frunzos de vie
De-odată vesel m'am oprit,
Când auzii o melodie
Sburând prin spațiul uimit.

Și ca pădurea, care vibră
Sub vintul mediteraneu,
La poezia cea felibră
A tresărit sufletul meu.

Cine cântă în a mea cale?
Un provensal poet cântă,
Și lumea 'n cânturile sale
Ca 'n zi de Maiu se deșteptă.

II

Privii în juru-mi cu mirare
Și 'ntrezării sub un maslin
Un bujorel de fată mare
Cu ochi de foc, cu chip latin (1).

(1) Tipul femeilor din Provența se apropie mult de al
Româncelor,

Pe-a sale brațe albe, goale
Purtă un snop bogat de grâu
Și poame rumene în poale
Și flori pe cap, și furcă 'n brâu.

Iar mai departe 'n nechezare
Sburdă voios 'n cal din Crau ⁽¹⁾
Și 'n orizon, pe-albastra mare,
Mii de corăbii lunecaș.

Uimit de farmecul frumseții
Pe cea minune-o întrebai:
„Ești tu zeița Tinereții?”
Fa îmi răspunse 'n dulce grai:

„Eă sînt Provența!... Poesia
„Și România-mă sînt surorî.
„Roumieux 'mă varsă ambrosia
„Și eă îl încunun cu flori!”

Montpellier, 1882.

(2) Crau, câmpie lungă, largă, acoperită cu petre rotunde, din departamentul Bouches du Rhône, în care creșteau herghelii de cai selbategi.

XIX

POETULUI ȘI FILOLOG GABRIEL AZAÎS

RĂSPUNS LA BRINDUL SĂU DIN 7 MAI 1882,
INCHINAT MIE LA ALBY.

Un arbor, ce mai mult rodește
Cu cât mai mult îmbătrânește
Sub cerul Țării Românești,
E pomul trainic ca stejarul,
Ce 'n toamnă își aduce darul
De mere grase, mari, *domnești*.
Din moși-strămoși la noi se spune
C'a fost a răului minune
Pe timpii nașterii lumești.

Și chiar din el Eva 'ncântată,
Gustând, a înflorit de-odată
Că cel mai splendoros trandafir,
Iar de atunci ori-ce fecioară
Poartă ascuns în inimioară
Un vis din raiu, un suvenir,
Și 'n Orient, plin de mistere,
Altarul cu arom de mere
Parfumă sfântul unt-de-mir. (1)

Tu, Azaïs, ce 'n bătrânețe
Pășești că-avînt de tinerețe,
Cu fruntea sus, pe-al vieții drum,
Vechiul arbor încărcat de poame,
A căror suc aștîță foame,
Iar saț n'aduce nici decum,
Căci ele dau știință, plăcere,
Precum un crin ne dă și mîiere
Și mult îmbătător parfum,
Lăsat-ai, Azaïs, să cadă
Un fruct plăcut din a ta roadă
Pentr'un poci din răsărit.
El l-a cules voios în cale,
Pe când purtă zilele sale

1) Între esențele, ce compun untul de mir, intră și parful de coji de mere domnești.

Sub cerul vostru aurit,
Și l-a gustat cu lăcomie
Și îmbătat de poezie
Ureaz' acum cu glas uimit:
„Acel ce bunurile 'mparte
„Ție-Azaïs, să-ți facă parte
„De traiu mănos, și lung, și lin,
„Ca să privești în a ta viață
„Reînfrățirea cea măreață
„A neamului întreg latin.
„Apoi să lași iubitul-ți nume,
„Precum un măr domnesc în lume,
„Ca să rodească tot în plin“.

XX

O REGINĂ .ÎNTR'O MANSARDĂ

VERSURI SCRISE PE PĂRETELE ȘALETULUI
DE LA SINAIA

Sub coperiș de brad de munte,
Stă o Regină meditând.
Albastre raze pe-a sa frunte
Apar lucind din când în când.

Prin codri deși, prin stânci cărunte,
Pe riuri mari, pe muntii sburând,
Gândirea ei își face punte
Și trece, norii luminând.

Unde se duce-acea gândire?
Nu pot s'o spun, dar în uimire,
De-a ei lumină inundat,

Văd cum mansarda se desface
Și prin minune se preface
Într'al minunilor palat.

1882

—

XXI

EARNA VINE

Vine dela munte earna la câmpie
Scuturând din poale-î zile de urgie,
Vie!
Lângă foc eă fac
Visuri după plac
Și cu al meu oaspe, dulcea primăvară,
Rîdem de furtuna care url'afară,

Es în calea ernii, ca la o mireasă,
Crivățul fioric, corbi, păclă deasă.

Easă!

Eă cu gândul plec

Și ferice trec

Prin poene 'n floare, prin păduri umbroase,
Unde mi de glasuri cânt'armonioase.

Bate la fereastră earna degerată.
Fruntea ei de țurțuri este încărcată.

Bată!

Eă fii zic: drum bun!

Și în sobă pun

Trei bucăți de frasin, care ard cu pară
Povestind din lumea veche, legendară.

Sboară pe 'ntuneric umbre 'ngrozitoare,
Cârd de lupi în goană, stol întins de cioare.

Sboare

Eă la foc privesc

Și mă 'nveselesc,

Căci din depărtare văd sosind în țeară
Paseri pribegite, oaspeți blânzi de vară.

Ninge ! Vînt de moarte suflă să atingă
Flacăra vieții și din sbor s'o stingă.

Ningă !

Eû vîd răsărînd,

Eû vîd înflorînd

Earba pe câmpie, rosele la soare
Și sperarea 'n inimă june, simțitoare.

Joacă hora tristă lupii din răstoace,
Vulpile codane, urșii cu cojoace.

Joace !

Eû vîd prin scînteii,

Vîd cu ochii mei

Goale salamandre prinse 'n horă vie,
Ce la glas de greeri saltă 'n veselie.

Sună 'ntreg văzduhul de răcniri nebune.
Earua cheamă iadul ca s'o încunune.

Sune !

Lampa eû mî-o sting,

Gîndurile-mî strîng,

Și pe-o pernă moale cad în adormire,
Ca să sbor în lumea cea de nălucire.

Mircești, 1882.

XXII

RONSARD LA TULUZA

DEDICAT DOMNULUI A. ROQUE-FERRIER

Ronsard, al regilor poet
Și al poezilor jun' rege,
Din al Parnasului boschet
Vroia noi lauri a culege.

El plecà decî la Tuluza
Și 'n fântâna din Valcluza
Își scaldă în treacăt muza,

Tuluza 'ntreagă e 'n serbare.
Magistri gravi și dăme multe
În Capitul cu nerăbdare
S'aũ adunat ca să l asculte.

Ronsard mândru 'naintează,
Lira el își acordează
Ș'un cânt straniu întonează.

El spune 'n limba cea divină,
Cum pe când Franța eră 'n valuri,
Străbunu-î, Banul Mărăcină,
Născut pe-a Dunării verzi maluri,

Veni pe-un zmeu călare
S'ajute 'n lupta mare
L'a Frâncelor salvare.

Cu toți uimiți îl ascultară,
Apoi, cu glasuri triumfale,
Învingător îl proclamară
În vechile Jocuri Florale.

Iar în loc de-o eglantină
Lui magistrii grav închină
O Minervă argentină.

El o privește 'n admirare
 Șoptind : „O! Zee cumiņtită,
 „Isbânda mea ar fi mai mare
 „De-ai fi tu dulcea Afrodită.“

Magistrii gravî zîmbiră,
 Și damele roșiră
 Și lung la el priviră...

Din Capitul iar spre Valcluza
 Plecă Ronșard pe o zi oafidă,
 Însă în loc de-a-și scălda Muza,
 El pe Minerv'acum o scălda.

De atunci zea răsfățată
 În Provența des s'arată
 Cu vii taze încoronată.

Montpellier, 1882.

XXIII

INSCRIȚIE

DESTINATĂ CASTELULUI DE LA SINAIA
CERUTĂ DE M. S. REGELE

Eu, Carol, și al meu popor
Clădit-am într'un gând și-un dor
În timp de lupte-al său Regat —
În timp de pace-al meu palat !

Sinaia, 1883.

XXIV

VERSURI SCRISE IN CABINETUL REGELUI LA SINAIA ÎN ZIUA PLECĂRII MELE

Sire,

Castel-Peleș, minune feerică, privită
Cu drag și cu mirare de falnicii Carpați,
Menire are 'naltă, în sinu-î tălnuită,
Ca ploaea roditoare în nori întunecați.

Gândiri mărețe, sboară prin casele-Ți Regale !
Le simte al meu suflet, le vede ca prin vis,
Precum sub chip de stele mărunte, ideale,
Zăresc în noapte sorii cerescului abis,

Să Te ajute Domnul să scrii pe-a Țării carte
Lungă pagini glorioase ca 'n timpii legendari.
Din cuib de munte, Sire, sbor vulturii departe.
Din cuibul Tău în lume sbură-vor fapte mari!

Castel-Peleș. Oct. 1883

— ALTĂ REDACȚIE —

PE ALBUMUL REGEIUI

Al Tău Castel, minune feerică, privită
Cu drag și cu mirare de falnicii Carpați,
Menire are 'naltă, de mine 'ntrezărită
Prin timpii ce vin grabnic cu roade încărcăți.

Să Te ajute Cerul să scrii pe-a Țării carte
Lungă pagini glorioase, tesauri seculari.
Din cuib de munte, Sire, sbor vulturii departe.
Din cuibul Tău în lume să sboare fapte mari!

Castel-Peleș, 1883, Oct.

XXV

IZVORUL

— HORA DIN MIRCEȘTI —

In izvor ai pus piciorul,
Scump odor și mult iubit,
Și ca peptul meu izvorul
De fiori a tresărit.

In izvor ți-ai spălat fața,
Și izvorul fericit
A păstrat de-atunci dulceața
Chipului tău răcorit.

La izvorul cu șoptire
Azi pe-amează te-ai culcat,
Și izvoru 'n neclintire
Până 'n seară mult ai stat.

În izvorul care trece,
Zimbitoare te-ai privit,
Și de-atunci în fundu-î rece
Un bujor ai răsărit.

Tu, copilă, ești bujorul,
Floarea dragostei tu ești,
Și-al meu suflet e izvorul
Unde chipu-ți oglindești.

Mircești, 1882.

XXVI

C I R E Ş I L E

HORĂ

Jcî pe culme şi 'n livadă
Vezi, cireşile s'aû copt.
Grauri negri staû la pradă,
Pe-orî-ce creangă câte opt.

Saî pîrleazul, vină, vină,
Puîculiţă cu ochi vii,
Să te ducî cu poala plină
De goldane vişinii.

În copaci eă pentru tine
Ca un graur m'oiă urcă,
Și cireșile sub mine
Drept în sîn ți-oă aruncă.

Iar de sus, privind la ele,
După ce m'oiă înturnă,
Doi cercei de cireșele
La urechi ți-oă anină.

— Iacă vin, dragă bădiță,
Dar în schimb ce ți-oă da eă?
— Porți cireșe pe guriță,
Altă plată nici că vreă!

Mirceșă, 1882.

XXVII

VERSURI SCRISE PE UN PERGAMENT PENTRU ISCHIA

Septembrie, 1883.

Frumoasa moartă zace pe-o stâncă 'n lina mare
Și pletele-î pe valuri plutesc în legănare
Sub raze aurite, care-î mângăe fața.
Aveà mult foc în suflet; el î-a răpit viața!
Dar focul este-a lumei putere creatoare,
Prin el frumoasa moartă va re'nvia la soare.

XXVIII

O D Ă

LA STATUEA LUI ȘTEFAN-CEL-MARE

Tu ești ! Tu Ștefan ! tu străbune !
De patru secolî adormit ;
De patru secolî, o ! minune,
In veci de noi nedespărțit !
Tu ești, pe zmeul tău călare,
Cum te-am visat, cum te-am dorit,
Ah ! iată-te, lumea tresare !
Eroû, Domn, oaspe înzeit !

Când ni se duce gândul la timpurile-acele
De traiu fără odihnă țesuț cu zile rele,
In care plugul morții trăgea pe-aî țerei sin
Lungî brazde roditoare de mult amar și chin,
In patru orizonturi cuprinși cu nori de sânge
Zărim cerescu-ți paloș, ce dușmanii înfringe,
Și te vedem pe tine, învingător viteaz,
De pază, treaz la soare și 'n' noaptea încă treaz !

Mulți seculi lăncezit-am sub a peirii ceață,
Dar te-am avut pe tine, fecund isvor de viață,
Simbol al bărbăției in neamul tău ascuns,
Ș'a fost destul ! ...In ceruri unsoare-î de ajuns!
Zadarnic sboară norii și fulgerii detună
Pe fruntea măiestoasă a munților Carpați;
In zarea limpezită dup'orî care furtună,
Ca tine pîntre seculi, ei par mai înălțați.

O ! de-ți eră statura cât inima de mare,
Ai fi întins o umbră din munți și până 'n mare,
Tu ce-ai putut cu brațul in veci neobosit
Să aperi Occidentul de cruntul Răsărit,
Tu ce prin curcubeul de fapte colosale
Legat-ai revărsatul cū-apusul vieții tale,
Tu aclamat in Roma cu glas triumfător :
„Mare-al Creștinătății Eroū nemuritor ! ”

Altele,

O! Ștefane, Românul crește,
Vězându-te azi lângă el.
Azi țeara mândră te priimește,
Purtând coroană de oțel.
Tu, ce viteaz ai apărat-o,
Privește-o! ... demnă-î s'o privești.
Independentă ai lăsat-o,
Independentă o găsești!

1883.

XXIX

INCUNUNAREA STEAGULUI

30 August 1886

MAIESTĂȚEI SALE REGINEI

Biserica e plină de capete plecate.
Mulțimea 'ngenunchiată ascultă lăcrimând
Pomelnicul cel jalnic de nume neuitate
A celor morți în floare stindardul apărând.

Staă față la serbare un Rege și-o Regină,
Ș'un steag ce se înalță, umbrind altarul sfânt.
El are multe sdrențe, dar lui toți se închină,
Căci e o moaște sacră, al Patriei veșmint.

O ! sdrențe glorioase, Victoria în lupte
Vă dete mușcătoare și aprigă sărutări !
O ! haîn'a României, atâte poale rupte
Cuprind întreg poemul al ei neatrănări.

O ! Steag, fii vecinic falnic cu Regele 'mpreună,
Tu Steaua României isbânditor o porți.
Fii vesel, azi Regina îți pune o cunună
De roze pentru vii, de lauri pentru morți.

XXX

HORA DE LA SINAIA

30 August 1886

Sus, în deal de mănăstire,
Saltă hora 'n învîrlire
Sub ochirea cea de foc
Soarelui oprit în loc.

Saltă hora cû-avînt mare,
Caci e ziua de serbare
Unei fapte vitejești
De-ale oastei românești.

Munții vechi, străbuni ai țării,
Verzi ca 'n timpul primăverii,
Se 'nsenină de privesc
Danțul cel milităresc.

Și toți brazil de pe coaste,
Înșirați în rînd de oaste,
Par'că 'ntind voios din munți
Crengi de dafini peste frunți

Iată Regele 'n mulțime
Dând avînt la tinerime,
Și Regina cu ștergar
Și cu fotă de Rucar.

El prin horă-și duce pașii
Și glumește cu ostașii,
Ea cu blânde dismerdări
La copii dă sărutări.

Precum fruntea și cununa,
Cu poporul Ei fac una,
Prin popor trecând senini
De se miră cei streini,

Iar pe culme mai departe,
La serbare luând parte,
Stă drapelu 'nvingător
In văzduh filfăitor.

Saltă sprinten dănțătorii,
Grivețeni, vinători,
Cu puicute românești,
Flori din straturi boerești.

Și e scumpă la privire
Cea frățească întrunire
De mâni albe ca un crin,
De mâni aspre ca un spin.

Cele mici dismerdătoare
Și acele arse 'n soare
Cu sfieală se ating,
Dar ușor cu drag se strâng.

Căci de sună 'n țeară larma,
Cele mari apucă arma,
Cele mici aduc cu dor
Balsamul vindecător,

Hora iute se 'nvirtește,
Gloata mult' o imbulzește.
Ochi și inimi se aprind,
Toți de fală se cuprind,

Că drept spor de veselie
Din Balcani un vînt adie,
Ce șoptește triumfal
De al Griviței năval.

Insuși morții iată-î față !
Ei zîmbesc la cei din viață,
Ce-s jurați la rîndul lor
A muri triumfător.

Hura! Peleşul din vale
Cîntă hora 'n a lui cale.
Toți s'aruncă vii în joc
Cum s'aruncă vii în foc.

Căci așa-î Românul, frate,
Dă nevoea după spate,
Bun de braț, bun de picior,
Luptător și dăntător!

XXXI

PE ALBUMUL

D-REI ESMERALDA CRETZEANU

Nă nins cu argint
Și cu mărgărint
Din a erniș șalbă,
Și prin reci flori
Lunca până 'n zori
Devenit-aă albă.

Pe ulm, pe stejar
Crengile apar
Lungă buciună de gheață,
Iar în loc de frunzi
Sloiuri mici, rotunzi
Strălucesc prin ceață.

Totul pare mort
Sub funebrul cort
Unde gerul zace,
Însă prin îngheț
Sprintenul stigleț
Sboară și nu tace.

Când totul e mut,
Ce dor l-aș făcut
Să cânte, să sboare ?
El a 'ntrezărit
Pe cuibul iubit
O rază de soare.

Ast-fel când zăresc
Chipu-ți fecioresc,
Copiliță jună,
Inima-mi pe loc
Simte dulce foc,
Și vesel reșună,

Ca și lunca, eu
Port pe capul meu
Earna, grea povară,
Însă când te ved
Zîmbind, eu mă cred
Chiar în primăvară.

Fîică de poet !
În al tău boschet
Tu cânți câte-odată
Și cu drag te-alinți,
De-amicî, de părinți
Fîind adorată.

Ca să fim voioși
În timpîi geroși
Dorul meu urează,
Ție-un trandafir,
Mie-un suvenir,
Paserîi o rază.

XXXII

PE ALBUMUL D-REI X.

Natura de minuni e plină,
Dar când în cer nu e lumină,
Ea 'n umbră zace nevăzută,
Inima-mi vecinic simțitoare,
Lipsită de-al juniei soare,
În sînul meu zace perdată.

Ah! dac' ai vrea să ai tu parte...
Dar ce zic? ... timpul ne desparte:
Tu vii, când eu sînt spre plecare.
A zorilor vie lucire
Nu poate s' aibă întîlnire
Că-amurgul palid ce dispare.

XXXIII

FAPTUL ZILEI

PE ALBUMUL D-REI FR. GR.

Faptul zilei, fur de stele,
Le adună și cu ele
Face-un soare luminos,
Fala cerului voios.

Soarta mea de mî-aș alege,
N'aș fi soare, n'aș fi rege,
Dar m'aș face fur de stele,
Ca să te adun cu ele.

XXXIV

SFINȚIREA CURȚII DE ARGHEȘ

O D A

—

I.

Românu 'n timpuri de rășboae
Pentru-al-său țerm din moși-strămoși
Vărsă tot sângele-î șiroae,
De se umbrîă sub nourî roși.
El înclină mândra sa frunte
Numai la cer, vroind pe loc
Să stee nalt pre cât un munte
Intr'a lui țeară și 'ntre foc.

II.

Apoi în timpuri de cădere,
Cât eră cerul ne 'ndurat,
El sta pe gânduri în durere,
De mari risipuri rezemat,
Și ascultă plin de uimire
Glasul lor tăinic șoptitor,
Ce-î pomeniă de-a lui mărire
Și în trecut și 'n viitor.

III.

Românu 'n timp de resuflare
Cu al său paloș vitejesc
Clădiă mult tăinice altare
Sub scutul Domnului ceresc,
Ca să privească lumii și soare,
Cum neamul său ș'a lui clădiri
În veci rămân neperitoare
Pintr'ale lumii sguduirii.

IV.

Cum, de măsura mult măreată
A numelui ce-a moștenit,
El sta cu soarta-î față 'n față
Ea crâncenă, el neclintit!

Iar când suflă vînt de peire,
Cum el în cale-î falnic stă,
Și pentru-a țerii mîntuire
Vîntul opriă și-l înfruntă.

V

Curte de Argeș! ca și tine
Aproape-a fost el de mormînt,
În ochii Liftelor streine
Păreați voi șterși de pe pămînt,
Dar cât un stălp e în picioare
Nu cade templul dărîmat,
Și nici-un neam viteaz nu moare
Cât el mai are-un fiu bărbat.

VI.

Un singur om de vîeață tare
Poartă 'n sîn mîi de oameni tari,
Precum o ghindă 'n coaje-î are
Un verde codru de stejari.
Iar prin iubirea de moșie
Și prin credința 'n Dumnezeu
Un om plătește cât o mie,
Stăpîn pe viitorul său.

VII.

Așa tu, Curte legendară,
Așa tu, drag Român popor,
In cursa soartei mult amară
V'ați dat un sacru ajutor,
Și iată-vă azi iar cu fală
Strălucitori prin har ceresc,
El sub o mantie regală,
Tu sub veșmîntul îngeresc.

VIII.

El vine-O ! sfîntă mănăstire,
Cu brațe pline de cununî,
După trei seculi să te-admîre
Ca pe-o minune 'ntre minuni.
O ! monument, soarta țî-e mare !
Sub neaoș Domn ai fost clădit,
Și 'n mândra-ți nouă realtare
Azi sub un Rege ești sfințit !

IX.

Privește 'n jur privește 'n zare
Umbrele mari a celor morți,
Care-ți trimit o închinare
De pe-ale vecinicieî porți.

Mărirea ta este deplină;
Geniū a fost meşterul tău,
Eşti demn de-o naţie creştină,
Eşti demn locaş de Dumnezeu !

XXXV

INSCRIȚIE PE UȘA CURȚII DE ARGES

Eu duc pe cel ce plânge la raiu de mângăere;
Pe orb către lumină cerească îl duc eu.
Voi ce intrați aice, goniți orî-ce durere
Și orî-ce desperare lăsați pe pragul meu.

XXXVI

L E G E N D A

SFINȚIRILE BISERICII DE LA CURTEA DE ARGEȘ

ÎNCHINATĂ MAJESTĂȚILOR LOR
REGELUI CAROL I ȘI REGINEI ELISAVETA

12 Octombrie 1886.

—
I.

Din Moldova cea nurlie,
Din voioasa Oltenie,
Din întreaga Românie,

De prin munți, de pe câmpii,
Din colnice podgorii.
De pe văi cu ape vii,

Din orașe, de prin sate,
De la schituri depărtate
Și mănăstiri ne 'nchinete,

Au plecat în cete, cete
Nați flăcăi cu negre plete,
Roii bălaii de mândre fete

Și femeii cu prunci la țigă,
În catrință, în bondiță,
În cămeșe cu alțiță.

Toate sprintene, ochioase,
Strinse 'n fote fluturoase
Și de mijloc mlădioase;

Unele din plaii călare,
Altele din văi pe care,
Purtând flori, purtând ștergare.

Vin prin șesuri, prin păduri
Sfinți Episcopi în trăsuri,
Iar pe jos, pe bățături,

Preoți, maice în șaiag,
Slabi călugări cu toiag,
Zile 'ntregi pășind cu drag.

Și din fundul celor munți
Trec prin ape lăra punți
Albi mocani pe cai mărunți,

Vin pe drumuri junți ostași,
Dorobanți și rălărași,
Ageri, neaoși vulturași.

Toți în șiruri lungi, grămadă,
Și în haine de paradă,
Ochilor întinzând nadă.

Gloata 'ntreagă se adună.
Câmpu 'n lung și 'n lat răsună
Sgomotos, de voe bună,

Căci ea merge-atrasă 'n zare
De-o lumină, ce apare
Pe sub ceruri mare, mare,

Cum mergeau neobosit
Ca trei crai din răsărit
Spre luceafărul slăvit,

Ca să 'nchine fruntea lor
Unui fraged pruncușor,
Lumilor mântuitor !

II.

Dar ce este-acea lumină?
O biserică creștină
Ridicată din ruină !

Domnul Neagoe-a clădit-o,
Timpul crunt a risipit-o,
Carol Rege-a re'noit-o.

Ș'acea lume în pornire
Pasă vesel s'o admire
În cereasca-î strălucire.

Eat'o lângă ea sosită,
Împrejuru-î grămadită,
De podoaba sa uimită,

Căci, în câmp din nou lucrată,
Pare-o sculă nestimată
Pe pământ din cer picată.

Cu măestrelor-î cloplele,
Că-a ei turle învîrtele,
Care-atrag ochii la ele,

Și cu sfînta armonie,
Ce din sînu-î lin adie
Sub nălțimea albăstrie...

Lumea stă ascultătoare.
Bolta e răsunătoare
De cîntări pătrunzătoare,

Ce'n văzduh se împreună
Cu svon lung de tun, ce tună,
Și de clopot care sună.

Dar tăcere !.. de odată
În mulțimea 'nfiorată
Resuflarea stă curmată.

Inimile bat mai tare,
Bătrâni, tineri, fie-care
Mai pătruns, mai viu tresare...

Ce să fie?.. pe-orî ce munte
Țipă vulturi, șoimi de frunte,
Sboară umbre mari, cărunte.

Orî-ce frunză re'nverzește,
Orî-ce riû apele-și crește,
Orî-ce pom din nou rodește!

Insuși soarele 'n splendoare,
Sol trimis la serbătoare,
E mai nou, mai splendid soare...

Taîna este săvîrșită!..
Ascultați!.. lavra sfințită
Zice lumiî pironită :

„Voî ce 'n viață vë luptați,
„Voî ce răul căutați,
„Sînu-mî e deschis, intrați!

„Eă sînt mana mîngăerii!
 „Eă sînt balsamul durerii!
 „Eă sînt cumpăna puterii!“

III.

Preoțimea toat' afară
 În veșminte, în tiară,
 Se înșir' acum pe scară.

Jos, în curte oameni mii,
 Și neveste și copii
 Se îndeasă'n straturî vii,

Ca să vadă în lumină
 Sus, drept ușa cea divină,
 Pe-a lor Rege și Regină.

Eată-î !.. El în capul scării,
 Stă purtând odorul țării,
 Paloșul neatîrnării!

Ea, pe fruntea Sa Domnească
 Purtând nu stema regească,
 Ci marama țărănească!

Și pe boiū frumos, cu fală,
Fota cea națională,
Ca o mantie regală!

„Ean priviți!.. strigă mulțimea,
„Cum a înfrățit mărimea
„Ș'al Ei tron cu țărănimea.

„Ea-î de noi!.. A noastră este!
„Par' că-î Zîna din Poveste!“
Zic copile și neveste.

Și cu toate, miî și sute,
În dorința lor perdute,
Ar vrea mâna-î s'o sărute.

Dar un semn Regele face...
Și pe loc poporu 'n pace,
Nemișcat, se'nclină tace.,

Regele cu glasul tare
Îi grăește de altare
Și de-a legiî respectare,

In cuvinte cumpănite,
Din tot sufletu-î pornite,
Cu măreț avînt rostite,

El îi spune 'n graiul de Rege :
„Că Moșie, Domn și Lege
„Trebuî strîns ca să se lege !

„Că credința 'n Dumnezeu
„Pune sfîntul scut al său
„Între bine și 'ntre rău !“

Iar pe cînd glasul-î tot crește,
Bolta sfîntă-l însoțește
C'un resunet, ce uimește.

Și-aî zidirii porumbei
Freamăt fac din clopoței,
Ca un sbor de îngerei.

Ura'n ceruri se ridică
Ceru 'n două se despică,
Ploî de raze din el pică,

Și, ferice, tot poporul,
După cum îl duce dorul,
Vede 'n față-î viitorul!

IV.

O! moment de re'nviere!
Amintirea-î nu va pîere
Cât va sta Crucea 'n putere!

Căci avut-a marturi mari
Vechii otitori legendari,
Munții, codrii de stejari,

Și bătrînul Argeș, care
Duce-va astă serbare
Dintr'o zare 'n altă zare!..

Fost-am încă și eu față,
Și pe turla cea măreață
Am zărit cincî umbre 'n viață.

Una blând a cuvîntat:
„Neagoe, al meu hărbat.”
„Fie Domnul lăudat!

„Sfinta noastră Mănăstire,
„Și a noastră pomenire
„Scoase, sînt de la peire!“

Alta zise cu oftare:
„O! Manole, meșter mare,
„Azi e ziua de scăpare!

„După veacuri de urgie,
„Am eșit din temelie
„Eă, sermana ta soție,

„Și 'ncetat-am de-a mai plînge,
„De-a mai zice : crunt mă frînge
„Zidul tău, care mă strînge!

„Azi în locu-mă, spre 'ntărire
„Pentru falnica-ți zidire,
„O regină cu iubire

„Pe altar prinos depune
„Cartea! Sa de rugăciune,
„Ce-o s'aducă zile bune.

„Toată scrisă, zugrăvită,
„Și de mâna Eî slăvită,
„Cu minuni împodobită.

„Aibă traiu ca gândul Său!..
„Eă cu pruncușorul meu
„Sbor în cer la Dumnezeu!“

Ast-fel umbrele șoptiaă,
La popor cu drag priviaă,
Ochiî lor se 'nveseliaă,

Apoi tăinic, cu sbor lin
Dispărut-aă în senin
Ca un vis, ca un suspin.

Iar în urmă-le, în soare,
A rămas strălucitoare
Lavra 'n veci neperitoare!

XXXVII

Ț E A R A

Din umbra deas' a norului
Intins pe țări streine,
Cu aripile dorului
Voios reviu la tine,

O ! cuib a fericirilor !
O ! țeară luminoasă !
Comoar' a nălucirilor,
Grădina mea frumoasă !

Ș'avîntul tinereților
Ce 'n sinu-mî se trezește
Prin lumile poezilor
Sbvrînd mă rătăcește,

Prin farmecul 'avîntului,
Tot ce sub ochi răsare
În poalele pămîntului,
Mai drăgălaș îmi pare.

Intinderea câmpiilor
În zări mai lin se perde,
Mai dulce-î rodul viilor,
Verdeața e mai verde.

Mai nalte sînt nălțimile,
Mai cald e mîndrul soare,
Mai limpezi limpezimile
De riuri și izvoare.

Iar fetele cu florile
Mai vii rîd între ele.
Și spun privighetorile
Mai tăinic vers la stele.

Aice-î țeara basmelor,
Ce 'ngân' a noastră minte
Prin farmecul fantasmelor
Din timpî de mai 'nainte.

Aice-î vestea Doamnelor
Din lumea legendară
Ș'a prelungerii toamnelor
Sub cer de primăvară.

Aici țeara plăcerilor
Ș'a doînelor de jale,
Ce 'n liniștirea serilor
Te țin uîmit în cale.

Aici cu lăcrimîoarele
Bujori se prind în horă.
Aice însuși soarele
Are între flori o soră,

Și 'n stâncile Carpaților
Cresc paseri năsdărăvane.
Și 'n sufletul bărbaților
Mândriile romane.

O ! gură dulce-a răului,
Tu dai prin o zîmbire
Și fericire traiului,
Și morții fericire.

Luceferii eterului
Rîvnind privesc la tine,
Și toți îngerii cerului
Te-au îndrăgit ca mine.

Mircești, Septembrie. 1886

XXXVIII
DOMNULUI ȘI DOAMNEI
JACQUES LAHOVARY

23 Iunie 1887

Căsătoria este poemul fericirii

Compus din două inimi cu drag împreunate,
Ce 'n sînul armoniei și 'n farmecul iubirii
Undesc comoara dulce de cânturi inspirate.

Din ele fie-care aduce partea-î dreaptă
De splendide imagini, de strofe-armonioase :
Iubitul, cumpănirea, puterea înțeleaptă,
Iubita, încântarea simțirilor duioase.

Voî, favoriți ai soartei, ce 'n astă zi cu soare
Începeți a compune poemul căsnicieî,
V'a înzestrat natura cu toate-a ei odoare,
Ca să intrați ferice în templul armoniei.

Deci, mână 'n mână, veseli, cu inimă alipite,
Pășiți cântând pe calea ce vouă se deschide.
Veți fi urmați de-a noastre urări nedespărțite
Sub cerul lin, albastru și care vă surîde.

Paris.

XXXIX

P O D U L (1)

SCRIS PENTRU MARGARETA CÂND VA FI MARE

Pe podul unui vas feerîc
Cu forma de ȕastel bogat,
Ce străluceşte 'n întuneric
Fantastic, vesel luminat,

(1) Un mare balcon din castelul Peleş.

Și care poartă drept catarguri
Treî turnuri nalte, ce plutesc
Sub vastele albastre larguri
A Ocăanului ceresc,

Mă primblu 'n ora dimineții
La soarele dismerdător,
Ca 'n timpul dulce-al tinereții,
Ca 'n timpul meu de călător,
Și, fărmeceat de-o nălucire,
Imi pare că dalbul palat
Se mișcă 'n lină lenevire
Prin lumile ce le-am visat.

Mă duce la frumoase maluri,
Umbrite de verzi palmieri
Și 'ncinse cū-aurite valuri
Sub aburiri de primăveri.
Mă duce 'n India brahmină,
In raîul de la Taiti,
In care vecinica lumină
Indeamnă vecinic de-a iubi.

El mă cu seamă se 'ndreptează,
Unindu-se cu gândul meu,
Șpre-o țeară mândră și vitează
Și mare cât numele său,

Spre-o Românie viitoare,
Pe-al cărei cer nemărginit
Să nu apue scumpul soare...
Dar în ce vis m'am adâncit?..

O! Margaretă cu drag nume,
Cu mine vină sus pe pod,
Ca să culegem de prin lume
Al veseliei dulce rod.
Cântând vom trece împreună
Pe lângă plaiuri îngerești,
Și eu sub razele de lună
Ți-oîu spune splendide povești.

Ne vom opri la cea minune
Din marea dela Ceilan ;
Vom trece-apoi în răpejune
Strîmtura dela Magelan,
Și te-oîu conduce zimbitoare
La radiosul paradis,
Prin care 'n noaptea visătoare
Se rătăcește al tău vis ;

La insula ce se încinge
De-un brâu de flori, apărător,
De care vecinic nu s'atinge
Nici-o durere 'n al ei sbor ;

La țermul unde-ș păsărele,
Solî drăgălași de fericiri,
Ce poartă 'n pliscul lor inele,
Inele pentru logodiri.

Castelul Peleş, Noemvre, 1887.

XL

DOUĂ ROMANȚE

I.

De-aș fi 'n a tinereței floare,
Când toate zilele sînt bune,
Pe cînd din inima cu soare
În veci lumina nu apune,
Multe-aș aveà în taîn' a-ți 'spune,
Ca să devii tu gînditoare.

De-aş fi ce-am 'fost pe lume-odată,
Privind în faţă-mă viitorul,
Când mă 'ndrăgeam de orî-ce fată,
Ce-mă părea soră cu amorul,
Aş deşteptă în tine dorul
Că-a mea cântare infocată.

Dar nu-s în floarea tinereţii
Şi nu 'ndrăznesc nimic a-ţi zice.
Mergi dar, copilă, 'n calea vieţii,
Intîmpinând zîmbiri amice.
Eu te-oiu privi tăcut, ferice,
Răpit de farmecul frumseţii.

Şi însă 'n pept am o comoară
De tinereţi şi de simţire.
O ! timp voios de-odinioară,
Te-ai dus lăsându-mă 'n jălire.
Adio visuri de iubire,
Rămâne dorul, timpul sboară !

II.

Natura de minuni e plină,
Dar când în cer nu e lumină,

În umbră zace nevăzută.
Inima mea cū-a ei comoare,
Lipsită de-al junieî soare
În sînul meu zace perdută.

Ah! dac' ai vrea să ai tu parte...
Dar ce zic? timpul ne desparte.
Tu ești 'n zori eū în plecare.
A zorilor vie lucire
Nu poate s'aibă întălnire
Cū-amurgul palid, ce dispare...

XLI

ZILELE BABEI

Cât aũ fost earna de lungă,
Aũ ținut soarele strîns
Sub al'ei cojoc încins,
Crivățul să nu-l ajungă,
Nici să fie 'n față nins.

Iată sora ei mezină,
Dokia, l-aŭ îndrăgit
Şi la rîndu-î aŭ vrăjit,
Ca s'atrag'a lui lumină
Lângă sinul ei sbîrcit.

Şi sub cortul ei de gheaţă,
Unde tremură mereŭ,
Ține-acum odorul seŭ,
Dulcele izvor de viaţă,
Zimbeţul lui Dumnezeu.

Il sărută, îl dismeardă
Ziua, noaptea, ne 'ncetat
Ca pe-un mire descântat,
Şi se teme să nu-l peardă
Dela ochiu-î degerat.

Bîfetul soare 'n fărmeclare
Perde lustru-î aurit
Sub răsufllul ei cumplit.
El pe lume nu mai are
Nici Apus, nici Răsărit.

Iar în lipsa lui, pământul
Zace 'n triste amorțiri,
Bântuit de vijeliri;
Căci ferească Domnul sfântul
De-ale Babelor iubiri.

La răsufletul lor de-odată
Tot ce-î verde, înflorit,
Cade, moare vestezit.
Turba lor e ne'mpăcată,
Dorul lor neîmblânzit.

Ele știu să 'ncurce firul
Feți-frumoșilor pe plac.
Știu să schimbe pentru leac
Chiar în brustur trandafirul
Și sticlețu 'n liliac.

Iată, mări, însă iată
Că 'ntr'o zi spre Răsărit
Mândrul soare auzărit
O frumoasă, vie fată,
Pe un plaiu reînverzit.

Eră dulceă Primăvară,
Rumeñoară ca un frag,
Scump odor și lumii drag,
Care-acum eșise-afară
Din lăuntrul unui fag.

Brindusică zîmbitoare
Și cu mersul legănat,
Pe sub cer 'n seninat
Ea părea așteptătoare
De un mire mult visat.

Căci pe inima-î fecioară
Purtă 'n sinu-î mii de flori,
Și-adăstă 'n ferbinți fiori
Să închine-a ei comoară
Împăratului din zori.

Cum o vede, se aprinde
Soarele re'ntinerit,
Sboară 'n cerul părăsit
Și cu razele-î cuprinde
Tinărul odor iubit.

Pe loc omul re'nviează,
Apa curge șopotind,
Cuibul rîde ciripind,
Lumea se desmormintează
Și renaște înflorind.

Iară Baba prin răstoace
Ca o cîumă alergând,
Văetându-se plângând,
Scutur' ale ei cojoace,
Când cu ploae, când ningând.

În bordei, în casă, 'n șatră
Ea pătrunde șuerând,
Inimile 'nfiorând ;
Spulberă cenușa 'n vatră,
Apoi ese 'n câmp urlând.

Ea furtunele stîrnește,
Intinzînd pe câmpul gol
Al troenilor nămol ;
Prin văzduh o cârăște
De corbi negri negrul stol.

Ea din fugă se anină
De sërmanii călătorî,
Ingheţaţi, rătăcitorî;
Smulge tufe din tulpină
Şi le-asvirlă până 'n nori.

Ea pe vite le chirceşte
Şi grăuntele de an
Incolţit îl seacă 'n lan;
Şi cocorii rătăceşte
Pe cerescul ocean.

Nouă nopţi şi nouă zile
Din suspin ca naşte vînt
Şi blăstemuri din cuvînt,
Vrînd pe orî şi ce copile
Să le-ascundă sub pămînt.

Lumea tremură şi zice:
„Babă, strechie de dor,
„Duce-te-ai într'un picior,
„Val-vîrtej, de pe aice,
„Până 'n iadul arzător.

„Duce-te-ai în calea oarbă,
„Alungată de-un cocoş,
„Până 'n fund la mărul roş,
„Şi pământul să te soarbă
„Fără giulgiu, fără coş.“

Baba cată 'n sus la soare,
Ea îl vede zimbitor
Lângă scumpul lui odor;
Țipă, cade și 'n loc moare
Pân' la anul viitor.

Veselie ! re'nviere !
Muguri se desvelesc,
Gândăceii se ivesc,
Roîurile-adună miere,
Inimile se pândesc.

XLII
FLUERUL

In poeana verde am găsit un fluer
Și î-am zis în treacăt: O! fluer perdut,
Ai avut odată mult maestru șuer
Care uîmiă lumea, și-acum ești tăcut.

Astfel și poetul, viū în tinerețe,
Gingaș, cu iubire, dulce a cântat,
Dar î-a plecat fruntea trista bătrânețe
Și i s'a stins glasul, și-a rămas uîtat,

Fluerul respunse : Frate, frăţioare,
A sosit amurgul, jalea ne-a cuprins,
Dar a noastră soartă e mulţămitoare :
Am cântat o doină şi e de ajuns.

Castel Peleş, 1888.

*

Autorul a scris această poezie, cu însemnate deosebiri şi în albumul D-şoarei E. Văcărescu, cu titlul „*Pentru ce nu mai cânt ?*” având acelaşi dată : *Castel Peleş, 1888*

XLIII

CREANGA DE STEJAR

DEDICATĂ D-LUI DE BERLUC PERUZIS

Creangă mică și uscată
De pe valul Dunărean !
Ești menit'a fi 'necată
In al mărilor noean ?
Tu plutești, dar tot spre vale
Te împinge cruntul val...
Cine te-a oprî din cale
Și te-a scoate iar la mal ?

Spune-mi care-î al tău nume?
Unde mergi ? de unde vii?
Ești tu moartă 'n astă lume ?
Mai faci parte dintre vii?
Spune-mi: Crivățul ernatic
Smulsu-te-aŭ cu brațul lui
De pe-un pom uscat, sêlbatic,
Să te-arunce valului?

Vulturul cel gol pe frunte,
Cel cu ochi fulgerători
Dusu-te-aŭ în vîrf de munte
Să-și dureze cuib sub nori?
Fulgerul trăsni-aŭ oare
Cuibul lângă cer durat
Și 'n a Dunărei vulvoare
Din văzduh te-aŭ aruncat ?

Vai! sêrmană creangă mică,
Eŭ la tine când privesc,
Inima mi se despică
Și te plâng și te jălesc.
Tristă e a ta menire !
Cel balaur Dunărean
Te conduce la peire
In al mărilor noean !

— Să n' ai grije de-a mea soartă!
 Eú sînt mică, dar nu pier.
 Dunărea pe sîn mă poartă,
 Dar plutesc cătînd la cer.
 Mulți au vrut a mă culege
 Și-a mă arde!... În zadar.
 Sînt odraslă eú de Rege,
 Căci sînt viță de stejar.

În curînd voiú prinde viață,
 Pe-acest mal voiú răsări,
 Și cû-a mea umbră măreață
 Lumea 'ntreagă voiú umbri
 Voiú privi peste-orizonuri
 Cû-al meú vîz împărătesc,
 Căci din lemnul meú fac tronuri
 Și am nume romînesc.

XLIV

DOMNIȘOAREÎ LILA WHITE

TRIMIS LA CONSTANTINOPOL

Nor de-argint, ce treci sub cer
Peste-a munților nălțime
Și dispari cū-al tău mister
În a zării albastre,
Sborul tău îl îndreptează
Spre poeticul Bosfor,
Unde Lila blând visează
Visul cel fermecător.

Du-î parfumul de iubire
Ce-î trimit a ei surorî,
Ca o dulce amintire
De-ale țerii mândre florî.
Și-apoi iar te 'naripează
Ca s'aducî în ochii mei
De la soare-o dulce rază
Și zîmbirea dulce-a ei.

XLV

CICLONUL

Lunca mie drăgălașă, de-a mea inimă cântată,
Erî frumoasă și 'nflorită, astăzi zace inundată,

Căci Siretul, mire barbar, de iubirea lui aprins,
In a sale brațe crunte a răpit-o și cuprins.

Dragă luncă! Earba-ți verde și a florilor comoară
Dispărut-aŭ sub potopul ce din treacăt le omoară,

Apele mereu se sue, toate paserile 'n sbor
Țipă jalnic, îngrozite pentru cuiburile lor.

Dar o și mai cruntă spaîmă, dar o cumpănă mai
mare
Le așteaptă, vai de ele ! după crunta inundare.

Un ciclon din zarea neagră, plin de fulgeri trăsnetori,
Vine, vijie și urlă, aducând troenî de nori,

Peste luncă se abate, darmă, sfarmă 'ntr'o clipală
Nalți stejari trecuți prin seculi, cū-a lor frunte
triumfală,

Și răstoarnă urieșii pe-a lor dese seminții,
Erî vioae 'n a lor umbră, azi ucise 'n vijeliî.

Trist tabloû de pustiire ! Sub a cerului urgie
Beata luncă geme, luptă în grozavă agonie

Și aduce'n triste gânduri pe tot omul simțitor,
Când privește cum giganții se restoarnă de ușor !..

Din ei unul, mai de-oparte, fulgerat de-a drept în
frunte
Are-o creangă ruptă, verde, ce pe apă face punte.

Ea se clatină în aer, legănând un cuib dușos,
Unde patru păsărele cântă lin, armonios.

Pe sub el, îngrozitoare, valurile clocotesc,
Printre crengi se sue șerpui, tunetele sus trăsnesc.

nsă cuibul n'are grijă, căci un cuib e o cetate.
Are-un înger ce-l păzește de stihiiile turbate.

Și prin aspra vijtire a cumplitelor vîntoase
Către ceruri se înalță glasuri dulci, melodioase.

Mircești

XLVI

O SCĂFIRLIE URIAȘĂ

Nălțimea efemeră la care ai ajuns
Te face a te crede cu mir pe frunte uns,
Și 'nțepenindu-ți gâtul, umflându-te în pene
Și ridicând spre tîmple părechea-ți de sprîncene,
Privești la omenire cu ochi fără scînteii
Ca la un cârd nemernic de proști și de pigmei.
Tu zici cu îngâmfare: „Puterile divine
„Creat-aũ lumea 'ntreagă în șapte zile pline,
Dar aũ avut nevoie de mii și mii de ani
Să umple scăfârliia-mi cu crieri nădrăvani.

Un ocēan de planuri imens reformatoare
Se sbate 'n sgomot mare sub fruntea-mi gān-
ditoare,
Ş'adese-orī frāţeşte eū zic lui Dumnezeu :
„Cānd îi re'ncepe lumea s'o dregi pe planul meū,
„Şi ast-fel, numai ast-fel, se va vedeā cāt bine
„Poţi face omenirii, unindu-te cu mine. »
Zic, însă nu m'ascultă, şi totul merge rău.
O singură speranţă rămāne lumii: *Eū!*

XLVII

PLUGUL BLĂSTEMAT

Vecină cu moșia bogată și domnească
Se'ntinde o câmpie mănoasă rezeșească,
Pe care o pândește avanul Domnitor
Cu poftă nesățioasă, cu ochiū adunător.
El vrea că să-și cârpească chlamida aurită
Cu zdreanța sărăcimii de veacuri moștenită,
Dar nu vrea rezeșimea să-î vînd' al său ogor,
Căci e legat prin sânge pămîntul de popor.
„Nu vrea?... Răcnește Vodă... Prostimea întepită
„Ridică azi din țernă ființa-î umilită
„Și îndrăznește-a-și pune voința 'n fața mea?
„Să afle dar ce-îvrerea, atunci când Domnul vrea!“¹⁾

1) Vodă Mihail Sturdza.

A doua zi o ceată de mulți neferi călare,
Incunjurând pe Vodă, pășesc peste hotare
Și ca să trag'o brazdă aduc un mare plug,
Unealtă de hrăpire, cu șease boi în jug...
Câmpia năvălită lucește verde 'n soare,
Dar un fior pătrunde în oi!-ce fir și floare,
Și via ciocârlie cântarea și-a curmat,
Și zarea se 'nvelește c'un nor întunecat.

Din capătul câmpiei începe plugul rece
Să tragă brazdă neagră pe locul unde trece,
Și pajiștea atinsă greu geme ne 'ncetat
De-a fi 'njumătățită prin ferul blăstemat.
Văzduhul se resună de strigăte de ură
Și plugul lasă 'n urmă-î, în verdea bătătură,
O rană lungă, largă, din care amărit
Se 'naltă 'n cer blăstemul pământului răpit.

Și tot înaintează plugarii... când de-odată
O falnică Româncă în cale se arată,
Frumoasă, tristă, naltă, pe frunte cu ștergar
Și c'un pruncuț la sînu-î, pășind măreț și rar.
Ea vine și în față cu boii se oprește,
Din ochi aruncă fulgeri, apoi așa grăește :
„Vrei să ne prăzi tu, Vodă, avutul strămoșesc?
„A! dacă nu ai teamă de trăsnetul ceresc,

„Na! zi să treacă plugul pe-al meu copil din fașă,
 „Ca să-ți rămăe 'n lume pomină ucigașă.”
 Ea zice și depune odorul-l lângă boi .
 Minune!... Ceî din frunte, plăvaniî amîndoi,
 Cu ochî plinî de blîndețe pe dînsul capul pleacă,
 Il miroase ; el rîde și ei nu vor să treacă.

„In lături!” strigă Vodă, și glasul-l răgușit
 Se pare de păcatul-l în pept înădușit;
 Iar falnică Româncă pe sinul-l alb crucește
 A sale brațe albe, obrazul-sîi desvelește
 Ș'adaoge 'n glas tare: „Mai bine mort de mic
 „De cât s'ajungă 'n lume prin tine un calic.
 „Dă! trage brazda, feară, și 'ngroapă la olaltă,
 „Alături cu pruncul, mîndria ta înaltă!”

Năprasnic atunci Vodă c'un biciuî cumplit de foc
 Lovește 'n boi să-l măe, dar boiî staî pe loc
 Ș'acopere copilul cî-o caldă înfășare
 Prin aburiî ce ese din deasa lor suflare,
 Și cîocârliă 'ncepe cîntările-a-șî urmă
 Și mama în uîmire 'ncepe-a lăcrimă.

„Muere! strigă Vodă turbat, schimbat în feară,
 „Perî decî și tu pe brazdă și țîncul fraged peară!”

Nebun el se răpede, dar n'a făcut doi pași,
Și iată că tufarii se mișcă a vrăjmași,
Și iată că s'aude un glas de răsbunare,
Și iată că se vede o gloată 'n fuga mare,
Venind cum vine zmeul pe aripa de vînt,
Că-o falcă sus în ceruri și alta pe pămînt.

Răzeșii sînt, răzeșii!... Fugiți, periți cu toții.
Păcatul vă ajunge, neferi și Domn, voi hoții!
Rezeșii în urgie s'apropie de voi
Ca să vă pue 'n juguri, să dați plugu 'napoi.

.

Dispar în clipă hoții și zarea se deschide,
Și gloata strigă: „Oarba!“... și copilașul rîde.

XLVIII
LEGENDA CRINULUI

O rază răslățită de soarele apus
Se 'ntârziește 'n cale-î făr'a privi pe sus
Și nu știă, sërmana, cum, unde să apuce,
Să scape de-ale nopții fățarnice năluce.

În fuga-î spăimîntată, de arbori se lovîă.
Lucirea-î scânteindă o clipă se ivîă
Pe câmpuri, vîi și dealuri, pe ape curgătoare
Și se perdeă în umbră sclipind tremurătoare.

Se 'ntârzieze !... fapta-î erà de neîertat,
Căci soarele plecase pe frunte-î nourat;
Dar cum să nu 'ntârzie, când ea fu ocupată
Din zori să încâlzească un mic mormînt de fată ?

Mormîntul erà umed ș'un glas de îngerel,
Slab, plângător, mult jalnic eșă gemînd din el,
Zicînd : « O ! mamă, mamă, e frig, peptul mă doare,
« Nu mă lăsà !... » Și raza uîtase mîndrul soare.

`Acum ea rătăcise în sboru-î sficîos
Pe-un câmp întins sîlbatic, pustiû și năsipos,
În care, singurică, o frunză veștejită
Venîa de vînt adusă din zarea înnegrită.

Lumîna, radioasă, ca visul de noroc,
S'apropie de frunza oprit' acum pe loc,
Și răpide ca gîndul în sînul eî pătrunde,
Se face ghem de aur, de noapte se ascunde.

De-odată, la căldura din oaspele-î ceresc,
Prin frunză trec ferbinte flori ce-o înverzesc.
Ea prinde graiû și suflet și razei blînde zice :
« Tu, fulg de soare, noaptea cum te găseștî aice ? »

«Ah! îi răspunde raza, rămas-am pe pământ,
«Lipită până 'n seară de-un mic duios mormînt,
«In care-o copiliță, sub peatră nădușită,
«Suspină trist și cheamă pe maica ei cernită.»

— «O știu!... eu făceam parte din pătura de flori
«Depusă pe-a ei raclă de scumpele-î surori.
»Sub lacrimile mamei uscatu-m'am în clipă
«Și m'a adus aice un vînt pe-a lui aripă.

»Vai! iată-ne-amîndouă perdute în pustiū
«Ca drăgălașul înger ce zace în sicriu,
«Dar s'așteptăm aice voiosul fapt al zilei,
«Fiind însuflețite de sufletul copilei.»

Șoptind în întuneric plăpânde-aū adormit.
O rouă, mană sfîntă, din ceruri le-a stropit.
Și 'n loc de-o frunză neagră și de o rază albă
A doua zi crescut-a un crin cu fruntea dalbă.

Așa se nasc pe lume minunile de fiori.
In ele reînvie copiii zîmbitori;
Dar nime nu pricepe mai bine-a lor mistere
Ca inima de mamă, dorită și stinghere!

XLIX
IMN CĂTRE SOARE

O! Soare, Creatorul, când de pe tronul său
Ți-a zis să fii, vrând lumi să dea supremul bine,
Atunci el cu mândrie s'a oglindit în tine
Și chipu-î sfint rămas-a în veci pe discul tău.

Atunci o liniștire profundă s'a lăsat
Pe neagra frământare ce clocotea în chaos,
Și lumile gustat-au întâiul lor repaos,
Și cea întâi zimbire sub ceruri s'a ivit.

Atunci o armonie sublimă la auz
Ești din a ta harpă cu strunele de rază
Și 'n noapte-î Universul fu vesel ca să vadă
Pe calea vecinicieî eternu-î călăuz.

O! soare fără umbră, o! splendide izvor
De viață, de rodire, de cânt și de credință,
Prin tine se afirmă înalta Provedință,
Din tine-a plecat sborul cerescului amor.

Tu geniului falnic dai aripă și cunună,
Tu omului ce moare însufli dor de zile,
Tu dai un dulce farmec la flori și la copile,
Ce sînt a tale fiice, minune 'ntre minuni.

A tale zori sînt dalbe, măreț al tău apus.
Pășind cu maiestate în calea-ți ideală,
Formezi o luminoasă arcadă triumfală,
Prin care omenirea zărește Domnul sus.

Din toți nenorociții, cel mai nenorocit
E orbul, ce nu vede sublima ta splendoare.
Din toți, cel mai cu parte și cel mai fericit
E vulturul, ce poate să te aținte,-o! soare.

Eă, mic atom, în lume perdut, neînsemnat,
Te port în al meu suflet cu 'ntreaga ta mărire,
Căci vecinic el se 'nalță spre tine 'n strălucire,
Ca razele-ți la cuibul de unde ai plecat.

În tine, cred o! soare, de tine-mă este dor,
Prin tine cunoscut-am văpăile iubirii;
Cu tine-am fost tovarăș pe calea fericirii;
În tine-am sorbit viața, în tine vreau să mor!

L
S O A R E L E

(FRAGMENT)

O ! soare ! veselie, vîeață, 'ntinerire !
A lumilor podoabă, a cerului zimbire !
Destinzător feeric de aripă sburătoare,
Deschizător maestru de glasuri cîntătoare,
Alungător de visuri, de griji, de gânduri rele,
Absorbitor de umbre, culegător de stele,
Ochiu splendid, care'n tine oglinzi întreaga lume,
Ador a ta lumină, mă 'nchin la al tău nume,
Și simt că fără' de tine tot omul în orbire
Lipsit ar fi de zile, lipsit de fericire !...

.

LI

PE UN ALBUM

Pâcla deasă 'mbrodobește munții nalți, plini de verdeață,
Ș'a lor frunte le re-apare albă 'n fapt de dimineață.
Astfel crâncena durere, pe-un cap tinăr când s'apasă,
Intr'o clipă strivitoare cu păr alb în urmă-l lasă.

O cruzime-a pătimirii!.. mâna ta distrugătoare
Pare-a stinge focu 'n inimă ș'al vieții falnic soare;
Dar acel ce are parte de avântul poeziei
Poartă 'n veci arzând în suflet viul soare al juniei.

Fie capul nins de vreme, gândul ferbe, odrăslește,
Ca brândușa nădușită sub zăpada ce-o 'nvelește.
Vie-o rază de iubire, vie-un vînt de primăvară,
Ca prin farmec geniū, floare, din morminte es afară.

El cu foc mai dulce cîntă, reîntat în viață nouă,
Ea mai vesel strălucește în lumină și sub rouă ;
Căci durerea ca și earna aū meniri re'nvietoare :
Earna scoate flori, durerea cîntece pătrunzătoare.

LII

FLORILE DE LA SINAIA

Pe costișul înverzit
Mii de flori au răsărit,
Și se 'nalță pe picioare
Ca să vadă ziua 'n soare,
Prin fereastra din Castel,
Unde sboar' un fluturel,
Pe Regina lor iubită
Și de-abie întrezărită.
Vreună să afle cele flori
Ce urzește Ea din zori?

Ce lucrează, cum lucrează
 Pân' ce noaptea se 'nstelează?..
 Statul lor însă-î prea mic
 Și nu vîd ele nimic.
 Triste-atunci, ca vai de ele,
 De-a fi scule mînuntele,
 Roagă fluturul ușor
 Să 'mplinească dorul lor.
 El de geam se și lipește,
 Și privind, așa grăește :

„Sorioane, v'adunați
 „Și cu drag mă ascultați.
 „Dalba noastră de Regină,
 „Cărei Peleşul se 'nchină,
 „Cîntă, scrie, saŭ citește,
 „Saŭ maestru zugrăvește
 „Intr'un⁷ cuib de adăpost,
 „Cum nu este, nici a fost,
 „Unde artele frumoase
 „Prin obiecte prețioase
 „Incadrează minunat
 „Capul Eî încoronat.
 „Imprejuru-î staŭ grupate
 „Copilițe alintate,
 „Rizătoare, cu ochi vii,
 „Ce se 'ntrec în veselii.

„Una versuri recitează,
„Alta 'n catifea brodează,
„Alta joacă din clavier,
„Alta-și pune-un trandafir.
„Și Regina câte-odată,
„De-a lor freamăt încântată,
„Se trezește ca din vis
„Și cu dinsele 'ntr'un rîs
„Lasă mintea-î gânditoare
„Pe pămînt să se coboare.
„Dar tăceți, nici mai șoptiți,
„Nici chiar frunzele clintiți,
„Căci Regina 'ncet se lasă
„Pe o pernă de mătăasă,
„Ca să guste-un somn ușor,
„Păstrînd chipu-î zîmbitor.
„Ochii ei se 'nchid în clipă,
„Cum își strînge-a lui aripă
„Fluturașul din senin,
„Când se pune pe un crin.
„Somnul ei e drăgălaș
„Ca de fraged copilăș
„Legănat sub o maramă
„Pe sîn alb duîos de mamă,
„Și 'mprejur de capul său
„Fac un splendid curcubeu

„Mii de visuri ingerești,
„Care vin din lumii cerești.“

Floricelele uimite
Staă tăcute, liniștite,
Și cu toate într'un gând
Zic în chor și zic pe rînd :

„Fie-î ziua, ca și fața,
„Ca și vara cu verdeața !
„Fie-î somnul dulce, lin,
„Ca și sufletu-î divin !“

LIII

EARNĂ LA SINAIA

Prin a negurilor sită de cu noapte earne cerne,
Și pe dealuri și pe câmpuri un giulgiu alb și trist aș-
terne.

Unde-a fost verdeață dragă, unde-a fost viață cu flori
Zace moartea înghețată, trece vifor de flori.

Insuși soarele, iubitul, de mâhnire se pătrunde,
Și, ca să n'o vadă, fuge și departe se ascunde.

Văi! ce-o să devie lumea, sub acestcumplit troean,
Ce lungește ziua 'n veacuri de urît și de alean?

În zadar jălește omul încântările naturii,
Sbor de paseri, curs de ape, mângăerile căldurii,

Earna, baba pismătară de-ale lumii veselii,
Vrea să stingă de sub ceruri și lumină și armonii.

Însă mintea-i e timpită d a grijilor povară,
A uîtat, din fericire, că frumoasa primăvară

S'a retras cu tot avutul mândrei sale tinereți]
Pe obraze de copile și în suflet de poeți.

Străluciți cū-al vostru farmec, voi ființi încântătoare,
Și prin ochii voștri veselî cerneți razele de soare,

Acordați a voastre lire, fii ai cerului senin,
Și schimbați în ciuda ernii fulgii albi în flori de crin,

Imprejur de-această masă, unde seara se adună,
Uitând lumea, noi să ridem, să cântăm cu voce bună,

Făr' a mai privi fereastra, după care tremurând
Earnă stă și ne pândește ca o feară, cu rău gând.

Ea de nunta sa cu gerul cojoc alb și-a pus pe spate,
Dar, de hidă ce-î, o latră câinii spăriați din sate,

S'o alunge umilită peste nouă țări și mări,
Mult departe de castelul ce răsună de cântări.

Iar de va cercă la anul pe la noi să vie iară,
S'o primim ca și acuma cu a risului fanfară.

LIV
BALADA PELEȘULUI

I

Plânge Prahova de vale
Și se vaetă mereu,
Tot ducând în a sa cale
Dorul Peleşului său.
Tulburată se răpede,
Vrînd de stînci a se isbi,
Căci cu dînsa nu-l mai vede
Rîvnitor de-a se iubi.

De când apa curgătoare
Şi cu soarele ceres
Aū menire 'nvietoare
Pentru sînul pămîntesc,
Dându-î viaţă şi rodire,
Veselie şi noroc,
Ea, prin dulce rëcorire,
El, prin razele-î de foc.

Peleşul cū stemă 'n frunte
Şi 'n vestminte de cristal
Venîă zilnic dela munte,
Peste malurî dând năval,
Şi toţi brazil, în mirare
De-a-l vedeà clocotitor,
Frcmëtaū cu întrebare :
Unde-l duce viul dor ?

El sbură cum gândul sboară
Prin sëlbatice pădurî,
Locuite-odinioară
De urşi mari, de mari vulturî,
Şi mergeà ca să se culce,
Plin de viaţă, fericit,
Pe al Prahovei sîn dulce,
Ca 'ntr'un leagăn mult iubit.

Ș'amîndoi în desfătare
Se duceau întrulocați
Până 'n jos, dela hotare,
Mult departe de Carpați,
Veseli, rătăcind prin lume,
Sub cer vecinic zîmbitor,
El, uîtând chiar al său nume,
Ea, chiar locu-î de izvor.

Bune vremi erau pe-atunce,
Cînd ursitului din stînci
Nu-î păsă ca să s'arunce
Peste ripele adânci.
Il mîna dorul, ce este
Dulce-al inimii avînt,
Care trece ca 'n poveste
Peste mări și sub pămînt.

II

Intr'o zi... așa se spune,
Călătorul tinereț
Zări 'n drumu-î o minune,
O minune de Castel,
Ce 'ntr'o clipă răsărise
Din pămîntul scorbuos
Ș'a lui porți cu drag deschise
Unui Rege glorios.

El vîzî trecînd drept soare
Pe sub codrii bătrîneşti
O Regină cîntătoare
De balade româneşti,
Şi frumoase mîrgărite
Pe sîlbaticie potici,
Şi pe drumuri năsipite
Urme de picioare mici.

Şi-auzi ce nu s'aude
În desimile din munţi,
Nu urlări de feare crude,
Nu căderi de brazi cărunţi,
Ci divina melodie
De dulci glasuri argintii
Şi de organ ce re'nvie
Jalea morţilor copii.

FărmeCAT, Peleşul şede
Pe o stîncă 'n loc oprit.
Vede şi nu-î vine-a crede,
Simte ce n'a mai simţit.
Ca şi dînsul în uîmire
Munţii verzi cu creştet alb
Aţintesc a lor privire
Pe Castelul acel dalb.

Splendida naltă clădire,
Ce străluce-acum sub cer
Cu maeastra 'mpodobire
Unui mândru juvaer,
E menită să devie
În present și 'n viitor
Cuib voios de ospete,
Cuib de gloriî și onor.

III

Iată Regele sosește
Lângă Peleş gânditor
Și-l întreabă, de voește
Ca să-î fie de-ajutor,
Căci e june și e tare
Cât opt-zeci de zmeșori
Și cu brațul lui e 'n stare
Să 'nvirtească roți de mori.

Peleșul l'așă cuvinte
Să trezește ca din vis.
Zare nouă 'n a sa minte
De odată s'a deschis.
Bucuros el la turbină
Se repede chiar din zori,
Ca să macine lumină
De la fulgerii din nori.

Şi de-atunci, când noaptea vine
Lunecând pîntre arini,
Aste locuri le vezi pline
De fantastice luminii.
Vîl feeric se întinde
Peste falnicul Castel,
Ce ferestile-şi aprinde
Ca de-un soare-ascuns în el.

Ziua Peleşul lucrează
Cît un uriaş vînjos,
Iar când ziua înserează
Redevine Făt-frumos
Şi 'n Castel apoi apare
Cu 'n pas vesel triumfal,
Căci e naşul său şi are
Loc la prînzul cel regal.

Între flori şi 'ntre copile,
Între ambii Suverani,
El s'arată mic de zile,
Deşi are mii de ani,
Şi Regina 'nvcselită
Îl dismeard' adese-orî
Pe-a lui coamă împletită
Cu brilianţi scînteitori.

Apoi, mândrul, după cină,
La toți lasă rămas bun,
Saltă sprinten, se închină
Și plecând ca un nebun,
El se duce să se culce,
Plin de viață, fericit,
Pe al Prahovei sin dulce,
Ca 'ntr'un leagăn mult iubit.

* * *

Ea îl muștră cu blândețe
Și-î tot zice că-î păcat
De a perde 'n tinerețe
Cursul său neatârnat.
El răspunde 'n veselie:
„Mândră fi! de-al meu noroc,
„Zic luminii ca să fie,
„Și luminează e pe loc!“

LV
PE UN ALBUM

De vreî să scriî pe-acest album
Frumoase versuri ca și tine,
Cerească floare-al tău parfum
Imbete sufletul din mine.

De vreî să cânt cu gingaș dor
Tot ce inspir' a ta privire,
Deschide-mî ceru 'ncântător
Prin îngereasca ta zîmbire,

De-ai vrea să-mi spui tu un cuvînt
Pe care nu 'ndrăznesc a-ți zice,
Dă m'aș trezi chiar din mormînt,
Ca să te cînt voios, ferice.

LVI

SCRISE PE MORMINTELE

DELA SEGENHAUS-MONREPOS-NEUWIED.

Ca Pontiful, care duce pe cap darurile sfinte,
Muntele pe culme-î poartă aste pacinice morminte.
Rugă, doruri și tămâe iaă spre ceruri sborul lor
Și s'apropie de ceruri lângă sufletele lor.

LVII
DESCÂNTIC

Răsaî soare
Frăţioare,
Cu 44 raze arzătoare
40 ţine-ţi-le,
4 mie dă-mi-le,
Doă 'n frunte
Mai mărunte,
Doă mai scânteitoare
Peste ochi şi ţiţişoare.

Soare luminos,
Cât ești de răzos,
Cât ești de frumos,
Așa să fiu și eu frumoasă,
Răzoasă,
Luminoasă
În ochii mândrului meu,
Peți-mi-l'ar Dumnezeu !

LVIII

A D I O

LA PLECAREA MEA DIN CASTELUL PELEȘ

In ora de plecare pe-a 'nstrăinării cale,
Eu fac un trist adio și vesele urări
Și țerii, și Reginei, și Maestății Tale,
Treime strîns cuprinsa în dragele-mă sperări.

Tu, prin înțelepciune și dalba vitejie;
Regina, prin comoara-î de daruri sufletești,
Și țeara, prin avîntu-î de-o mare 'mpărăție,
Vă completați cu fa!ă sub ochi dumnezeeești.

Noroc şi viaţă lungă! şi glorie deplină
Să vă reverse vouă puterea cea divină,
Ca să 'mpliniţi destinul ce este 'n ceruri scris.

Şi mie face-mă parte ca să revin aice
Şi în Castelul Peleş, uimit, să cânt ferice
Minunea întrupării a scumpului meu vis.

Nu, Dunării nu-î pasă de-a vîntului turbare.
Ea curge maestoasă spre mândrul răsărit.
Ca dînsa, omul neaoş şi cu menire mare
Prin valurile lumii păşeşte liniştit,

Tu, Sire, 'n România făcând descălecare,
La fapte glorioase de cer predestinat,
Cu spada neînvinsă î-ai dat neatîrnare,
Cum se cuvine Ţării ce-î demn'a fi Regat.

Şi însă-ţi mai rămâne, o! Sire, multe-a face!
Pas dar tot înainte, trecând măreţ în pace,
Prin sgomotul nemernic de patimi mişeleşti,

Carpaţii naîi, cu care trăeşti în înfrăţire,
Pe fruntea-ţi coronată ţintind a lor privire,
Spun astăzi cu glas tare în lume cine eşti,

Dar tronul ca și rîul aspiră ca să crească !...
 Eă, care din junie stătut-am neclintit
 Cu inima lipită de țeara strămoșească
 Și toate-a ei avînturi profund le-am resimțit,

Știu țeara ce voește, știu ce dorești tu, Sire,
 Cunosc a tale visuri de Rege creator
 Și gându-mi se unește sumeț cū-a lor mărire,
 Ce umple zarea largă din vastul viitor.

Vrem într'o zi Carpații să 'ncingă 'n astă lume
 O Românie 'ntreagă și demnă de-al ei nume,
 Crescută și 'ntărită sub sceptru-ți legendar.

Vrem falsele hotare dintre Români să peară
 Ș'acest castel feeric, clădit la colț de țeară,
 În centrul României să luce ca un far.

1888

LIX

UNOR CRITICI

Voi, ce cătați defecte în scrierile mele
Și intonați fanfare când constatați în ele
Greșeli, imagini slabe, cuvinte ce vă par
Lipsite de-armonie, erori chiar de tipar, —
Voi care vă dați truda de-a șterge de pe lume
Tot lucrul de-o viață întreagă și-al meu nume, —
De ce atâta rîvnă ș'atâte opintiri
Ca să aflați în mine a voastre însușiri?

Poetul, care cântă natura 'n înflorire,
 Simțirea omenească, a Patriei mărire,
 Chiar slab să-î fie glasul, e demn de a fi hulit,
 Când altul vine'n urmă cu glas mai nimerit?
 Și oare se cuvine, și oare-î cu dreptate
 De a schimbă în crime a sale mici păcate?
 O! critici buni de fașă, poeți în șapte luni,
 Vulturul nu se mișcă de-un țipet de lăstuni.

Orî-care păsărică își are ciripirea,
 Ce'n treacăt pe-astă lume încântă auzirea,
 Nălțând un imn la ceruri prin alte imnuri mi
 Ș'adăogând o notă l'a lumii armonii.
 Am scris eu multe versuri, și poate chiar prea
 multe,
 Dar n'am cerut la nime cu drag să le asculte,
 Nicî mî-a trecut prin minte trufaș ca să pășesc
 În fruntea tuturoră ce 'ntr'una versuesc.
 E unul care cântă mai dulce de cât mine?
 Că-atât mai bine țerii, și lui că-atât mai bine!
 Apuce înainte s'ajungă cât de sus,—
 La răsăritu-î falnic se 'nchin'al meu apus.
 Iar voi, care asupră-mi săgeți tocite trageți,
 Cântați, dacă se poate, fiți buni și nu mai rageți!

Mircești

CUPRINSUL

	<u>Pag</u>
Prefață	
I. 10 Mai 1881	7
II. Imnul coroanei	13
III. După doi secolă	15
IV. Cuvinte adaptate pe imnul național .	24
V. Regina Sylva	26
VI. Mărgărita	28
VII. Hora dobrogeană	31
VIII. Erin	33
IX. Pe albumul D-nei V. Boerescu . . .	35
X. Puș cloștii	38
XI. Pe albumul Princesei Maria Stirbei .	40
XII. Sonet	42
XIII. Cânticul lui Noe junior	44
XIV. Poetului Mistral	47
XV. Brind	50
XVI. Patru Regini	54
XVII. Versuri improvizate la Forcalquier .	57
XVIII. Felibruului Louis Roumieux	58
XIX. Poetului și filolog Gabriel Azaïs . .	61
XX. O regină într'o mansardă	64

	<u>Pag.</u>
XXI. Earna vine	66
XXII. Bonsard la Tuluza	69
XXIII. Inscripție la castelul de la Sinaia . .	72
XXIV. Versuri scrise în cabinetul Regelui .	73
XXV. Izvorul	75
XXVI. Oireșile	77
XXVII. Versuri pentru Ischia	79
XXVIII. Odă la statueta lui Ștefan-cel-Mare .	80
XXIX. Incununarea steagului	83
XXX. Hora de la Sinaia	85
XXXI. Pe albumul D-rei E. Cretzeanu . .	89
XXXII. Pe albumul D-rei X.	92
XXXIII. Băptul zilei	94
XXXIV. Sfințirea Curții de Argeș. Odă , . .	95
XXXV. Inscripție pe ușa Curții de Argeș . .	100
XXXVI. Legenda sfințirii bisericii dela Curtea de Argeș	101
XXXVII. Țeara	113
XXXVIII. D-lui și D-nei Jacques Lahovary . .	117
XXXIX. Podul	119
XL. Două romanțe	123
XLI. Zilele babei	126
XLII. Fluierul	133
XLIII. Creanga de stejar	135
XLIV. Domnișoarei Lila White	138
XLV. Oclonul	140
XLVI. O scâfârle uriașă	143
XLVII. Plugul blăstemat	145
XLVIII. Legenda crișului	149

	<u>Pag.</u>
XLIX. Imn către soare	152
L. Soarele	155
LL. Pe un album	156
LII. Florile de la Sinaia	158
LIII. Earna la Sinaia	162
LIV. Balada Peleşului	165
LV. Pe un album	172
LVI. Pe mormintele de la Segenhaus-Mon- repos-Neuwied	174
LVII. Descântic	175
LVIII. Adio la Peleş	177
LIX. Unor critici	180

- 47 **Mich. Zamfirescu, Cântece și plângeri**
 48/49 **Gh. Adamescu, Modela de discursuri streine**
 51 **Pecaut și Baude, Convorbiri despre artă I.**
 51 **A. Vlahuță, Din goana vieții, I.**
 52 **François Coppée, Prietene, roman.**
 53 **Vildenbruch, Două trandafiri.**
 54 **Bourde, Patriotul.**
 55 **Radu D. Rosetti, Din inimă.**
 56 **Pecaut și Boude, Convorbiri despre artă. II**
 57 **A. Vlahuță, Din goana vieții, II.**
 58 **Caragiali, Schițe ușoare.**
 59 **A. Vlahuță, Din goana vieții III (ultimul)**
 60 **Abatele Prevost, Manon Lescaut, roman.**
 61 **D. R. Rosetti (Max) Trotuarul Bucureștiului.**
 62 **Tennyson, Enoch Arden, poemă.**
 63 **D. C. Ollănescu (Ascanio) Satire.**
 64 **Costin, Spre primăvară.**
 65/66 **Prevost, Manon Lescaut vol. II și III.**
 67/69 **Minunile universului vol I, II și III.**
 70 **P. Dulfu, Legenda Țiganilor.**
 71 **Const. Stăncescu, Ce este frumusețea**
 72 **Buzoianu, Egiptu**
 73/74 **A. Vlahuță, Dan, partea I.**
 75 **A. Sihleanu, Armonii intime.**
 76/77 **A. Vlahuță, Dan, partea II și ultima.**
 78 **Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier.**
 79 **Anton Pann, Nastratin Hoge.**
 80/84 **Filemon, Ciocoi vechi și noui, roman.**
 85 **Adamescu, Din biografiile scriitorilor rom.**
 86 **Putlitz, Ce 'și povestește pădurea.**
 87 **C. T. Buzoianu, erberii-Hesperidele**
 88/89 **Dumas Al. (fiul) Denisa.**
 90 **H. Leca, Poeme.**
 91 **Gastineau, Geniile științei și industriei.**
 92 **Radu D. Rosetti, Sincere.**
 93/94 **A. Pann, Povestea lui Moș Albu.**
 95 **G. T. Buzoianu, Cartagena-Cyrena.**
 96/97 **B. de St. Pierre, Paul și Virginia.**
 98 **Stavri, De demult.**
 99 **Petofi, Apostol.**
 100 **Andersen, Carte de chipuri fără chipuri.**
 101/102 **Cvid, Metamorfozele.**

Continuația catalogului «Bibliotecei pentru toți»

- 103/104 **François Coppe**, *Poveste tristă.*
 105/106 * * *Mic vocabular militar român-frances-ruso-turc.*
 107 **Cicerone**, *Despre prietenie.*
 108 **Müller**, *Animalele celebre.*
 109 **R. D. Rosetti** (Max) *Teatru*, vol. II
 110 * * *Gloriele muziceii.*
 111 **Th. M. Stoenescu**, *Poesii.*
 112/113 **Morand**, *Introd. la studiul științelor fizice.*
 114 **Seneca**, *Linștea sufletească.*
 115 **D. Teleor**, *Alte schițe umoristice.*
 116/117 **A. Vlahuță**, *Iubire, poesii.*
 118 **Vasile Popp**, *Fleacuri.*
 119 **Carmen Sylva**, *Robia Peleşului.*
 120 **Rosetti R. O.** (Max) *Teatru* vol. I.
 121/122 **I. L. Caragiale** *Fragmente.*
 123 **Biografiile** *mamelor celebre,*
 124 **Lubbok**, *Intreb. înțarea vieții.*
 125 **Pitaru Hristache**, *Povestea Mavroghen.*
 126/127 **Bălăcescu**, *Poesii.*
 128/137 **Hamangiu**, *Co ul civil* adnotat.
 138 **G. Madan**, *Suspine.*
 139/148 **Hamangiu**, *Procedura civilă*, adnotată.
 149/151 **Hamangiu**, *Legea jud de pace*, adnotată.
 149/151 **Hamangiu**, *Legea autentic actelor* adnot.
 152/155 **Zalloni**, *Despre fanorioți* (epuizat).
 156 **Dr. Urechia**, *Cronicle Doctorului.*
 157/158 **Ploetz-Leist**, *Mic vocabular francez-român*
 159 **Szablovsky**, *Chronologie, calendare.*
 160/161 **R. D. Rosetti** (Max) *Povești către sătenii.*
 162/165 **Duiliu Zamfirescu**, *Viața la țară.*
 166/178 **Urechia**, *Dictionar francez-român*, ed. II.
 179 **Stavri Artur**, *Pe acelaș drum*, poesii.
 180/181 **Alecsandri**, *Ovidiu*, dramă în 5 acturi.
 182 **Alecsandri**, *Doine*, 1842—1852.
 183 **Alecsandri**, *Lăcrimioare.*
 184 **Alecsandri**, *Suvenire.*
 185/186 **Alecsandri**, *Mărgăritărele*, 1852—1862
 187 **Alecsandri**, *Pasteuri*, 1862—1874
 188 **Alecsandri**, *Poesii. Varia.*
 189/190 **Alecsandri**, *Poesii. Altele.* 1881—1888.

Notă. — A se citi catalogul complet al acestei Bibliotecii în interiorul acestei coperte.